

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2019/1111

ze dne 25. června 2019

o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 81 odst. 3 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu [\(1\)](#),

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru [\(2\)](#),

v souladu se zvláštním legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Komise dne 15. dubna 2014 přijala zprávu o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 [\(3\)](#). Zpráva konstatovala, že nařízení (ES) č. 2201/2003 je řádně fungujícím nástrojem, jenž občanům přinesl významné výhody, avšak že stávající pravidla by mohla být zlepšena. V uvedeném nařízení je třeba provést řadu změn. Uvedené nařízení by mělo být v zájmu přehlednosti přepracováno.
- (2) Toto nařízení stanoví jednotná pravidla pro určení příslušnosti pro rozvod, rozluku a prohlášení manželství za neplatné, jakož i pro spory týkající se rodičovské odpovědnosti s mezinárodním prvkem. Usnadňuje pohyb rozhodnutí, jakož i veřejných listin a některých dohod v Unii tím, že obsahuje ustanovení pro jejich uznávání a výkon v jiných členských státech. Nařízení navíc vyjasňuje právo dítěte na to, aby mu byla poskytnuta příležitost vyjádřit svůj názor v řízení, jehož je subjektem, a rovněž obsahuje ustanovení doplňující Haagskou úmluvu ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (dále jen „Haagská úmluva z roku 1980“) ve vztazích mezi členskými státy. Toto nařízení by proto mělo přispět k posílení právní jistoty a zvýšení flexibility a k zajištění toho, aby byl zlepšen přístup k soudnímu řízení a aby toto řízení bylo účinnější.
- (3) Bezproblémové a správné fungování prostoru práva v Unii, který respektuje různé právní systémy a tradice členských států, je pro Unii zásadně důležité. Je tedy třeba dále zvyšovat vzájemnou důvěru v systémy soudnictví ostatních členských států. Unie si stanovila za cíl vytvořit, zachovávat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob a přístup ke spravedlnosti. V zájmu realizace tohoto cíle je třeba posílit práva osob, a zvláště dětí, v právních postupech, aby se usnadnila spolupráce soudních a správních orgánů a výkon rozhodnutí ve věcech rodinného práva s mezinárodním prvkem. Je třeba zlepšit vzájemné uznávání rozhodnutí v občanských věcech, zjednodušit přístup ke spravedlnosti a zdokonalit výměnu informací mezi orgány členských států.
- (4) Proto Unie přijímá mimo jiné opatření týkající se soudní spolupráce v občanskoprávních věcech s mezinárodním prvkem, zejména když je to nezbytné k řádnému fungování vnitřního trhu. Pojem „občanské věci“ by měl být vykládán autonomně, v souladu s

ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“). Měl by být považován za samostatný pojem, který je nutno vykládat s odkazem jednak na cíle a systém tohoto nařízení, jednak na obecné zásady vyvozené ze všech vnitrostátních právních řádů. Pojem „občanské věci“ by tedy měl být vykládán tak, že může zahrnovat i opatření, která mají z pohledu práva členského státu veřejnoprávní povahu. Měl by zahrnovat zejména veškeré návrhy, opatření či rozhodnutí ve věcech „rodičovské odpovědnosti“ ve smyslu tohoto nařízení, v souladu s jeho cíli.

- (5) Toto nařízení se vztahuje na „občanské věci“, jež zahrnují občanské soudní řízení a vyplývající rozhodnutí, jakož i veřejné listiny a některé mimosoudní dohody ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti. Pojem „občanské věci“ by měl dále zahrnovat návrhy, opatření nebo rozhodnutí, jakož i veřejné listiny a některé mimosoudní dohody o navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980, jež nejsou podle judikatury Soudního dvora a v souladu s článkem 19 Haagské úmluvy z roku 1980 řízením ve věci rodičovské odpovědnosti, avšak jsou s ním úzce spojeny, a jimž jsou určena některá ustanovení tohoto nařízení.
- (6) K usnadnění volného pohybu rozhodnutí, jakož i veřejných listin a některých dohod ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti je nezbytné a vhodné, aby se pravidla upravující příslušnost, uznávání a výkon rozhodnutí řídila právním nástrojem Unie, který by byl závazný a přímo použitelný.
- (7) V zájmu zajištění rovnosti všech dětí by se mělo toto nařízení vztahovat na veškerá rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti, včetně opatření k ochraně dítěte, bez jakýchkoliv vazeb na řízení ve věcech manželských nebo jiná řízení.
- (8) Jelikož jsou však pravidla týkající se rodičovské odpovědnosti často uplatňována v souvislosti s řízením ve věcech manželských, je vhodné upravit věci týkající se rozvodu a rodičovské odpovědnosti v jediném předpise.
- (9) Ve věci rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné by toto nařízení mělo být používáno pouze na zrušení manželských svazků. Nemělo by se týkat takových otázek, jakými jsou důvody rozvodu, majetkové důsledky manželství nebo případná jiná související opatření. Na rozhodnutí o zamítnutí zrušení manželských svazků se nevztahují ustanovení tohoto nařízení o uznávání.
- (10) Ohledně jmění dítěte by se toto nařízení mělo použít pouze na opatření k ochraně dítěte, konkrétně na určení osoby, orgánu nebo jiného subjektu odpovědných za jmění dítěte, pověřených zastupováním dítěte nebo napomáháním dítěti a na stanovení jejich úkolů, jakož i na správu, zachování jmění dítěte nebo nakládání s ním. V této souvislosti by toto nařízení například mělo být použito v případech, kdy je předmětem řízení určení osoby, orgánu nebo jiného subjektu ke správě jmění dítěte. Opatření týkající se jmění dítěte, která se netýkají ochrany dítěte, by se měla nadále řídit nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 [\(4\)](#). V těchto případech by se však mohla použít ustanovení tohoto nařízení o příslušnosti v předběžných otázkách.
- (11) Jakékoli umístění dítěte do pěstounské péče, tj. v souladu s vnitrostátním právem a postupy do péče jedné či více osob, nebo do ústavní výchovy například do sirotčince nebo dětského domova, v jiném členském státě by mělo spadat do oblasti působnosti tohoto nařízení, pokud není výslovně vyňato, jako je tomu například u umístění za účelem osvojení, umístění do péče rodiče nebo případně jiného blízkého příbuzného dle prohlášení přijímajícího členského státu. V důsledku toho by mělo být zahrnuto i „výchovné umístění“ nařízené soudem nebo příslušným orgánem se souhlasem rodičů nebo dítěte nebo na jejich žádost z důvodu poruch chování dítěte. Vyloučeno by mělo být pouze umístění výchovné či sankční nařízené v důsledku jednání dítěte, které by v případě spáchání dospělou osobou mohlo být trestným činem podle vnitrostátního

trestního práva, a to bez ohledu na skutečnost, zda by to v konkrétním případě mohlo vést k odsouzení.

- (12) Toto nařízení by se nemělo použít na určení rodičovství, protože tato otázka je odlišná od otázky určení rodičovské odpovědnosti, ani na otázky spojené s osobním stavem.
- (13) Toto nařízení se nevztahuje na vyživovací povinnosti, jelikož ty jsou již upraveny nařízením Rady (ES) č. 4/2009 (5). Vedle soudů místa, v němž má odpůrce nebo oprávněný obvyklé místo pobytu, by měly být zpravidla příslušné k rozhodování o související vyživovací povinnosti mezi manželi nebo bývalými manželi podle čl. 3 písm. c) uvedeného nařízení soudy příslušné podle tohoto nařízení ve věcech manželských. Soudy příslušné podle tohoto nařízení ve věcech rodičovské odpovědnosti jsou zpravidla příslušné k rozhodování o související vyživovací povinnosti k dítěti podle čl. 3 písm. d) uvedeného nařízení.
- (14) V souladu s judikaturou Soudního dvora by pojem „soud“ měl být chápán široce, aby zahrnoval i správní orgány nebo další orgány, jako jsou notáři, které nebo kteří vykonávají příslušnost v určitých věcech manželských či věcech rodičovské odpovědnosti. Jakákoli dohoda schválená soudem po přezkumu ve věci samé v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy by měla být uznána nebo vykonána jako „rozhodnutí“. Jiné dohody, které nabývají v členském státě původu závazné právní účinky po formálním zásahu orgánu veřejné moci nebo jiného orgánu, sděleného pro tento účel členským státem Komisi, by měly mít účinky v jiných členských státech v souladu se zvláštními ustanoveními tohoto nařízení o veřejných listinách a dohodách. Toto nařízení by nemělo umožňovat volný pohyb pouhých soukromých dohod. Umožněn by však měl být volný pohyb dohod, které nejsou ani rozhodnutím ani veřejnou listinou, ale byly zaregistrovány orgánem veřejné moci k tomu příslušným. Mezi takové veřejné orgány mohou patřit notáři provádějící registraci dohod, i když vykonávají svobodné povolání.
- (15) Ve vztahu k „veřejné listině“ by pojem „zmocnění“ v tomto nařízení měl být vykládán samostatně v souladu s definicí „veřejné listiny“ používanou horizontálně v jiných nástrojích Unie a s ohledem na účely tohoto nařízení.
- (16) Ačkoli řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 není řízením ve věcech rodičovské odpovědnosti, mělo by se na rozhodnutí nařizující navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980 vztahovat uznání a výkon podle kapitoly IV tohoto nařízení, pokud je třeba je vykonat v jiném členském státě v důsledku dalšího únosu dítěte po nařízení jeho navrácení. Tím není dotčena možnost zahájit nové řízení za účelem navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980 vzhledem k dalšímu únosu. Kromě toho by se toto nařízení mělo i nadále vztahovat na další aspekty v případech protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte, například ustanovení o příslušnosti soudu členského státu obvyklého pobytu a ustanovení o uznávání a výkonu týkající se všech příkazů vydaných tímto soudem.
- (17) Toto nařízení by se mělo vztahovat, stejně jako je tomu v případě Haagské úmluvy ze dne 19. října 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské odpovědnosti a opatření k ochraně dětí (dále jen „Haagská úmluva z roku 1996“), na všechny děti do věku 18 let, a to i v případech, kdy ještě před dovršením tohoto věku nabyly podle práva upravujícího jejich osobní stav svéprávnosti, například uzavřením manželství. To by mělo zabránit překrývání s působností Haagské úmluvy ze dne 13. ledna 2000 o mezinárodní ochraně dospělých, která je použitelná od věku 18 let, a zároveň zabránit mezerám mezi těmito dvěma nástroji. Haagská úmluva z roku 1980 a v důsledku toho také kapitola III tohoto nařízení, jíž se doplňuje používání Haagské úmluvy z roku 1980 ve vztazích mezi členskými státy, by měla zůstat použitelná na děti do věku 16 let.

- (18) Pro účely tohoto nařízení se osoba považuje za mající „právo péče o dítě“ v případě, že podle rozhodnutí, zákona nebo dohody s právním účinkem podle práva členského státu, v němž má dítě obvyklý pobyt, jeden nositel rodičovské odpovědnosti nemůže rozhodnout o místu pobytu dítěte bez souhlasu této osoby bez ohledu na její označení podle vnitrostátního práva. V některých právních systémech, které používají pojmy „péče o dítě“ a „styk s dítětem“, může rodič, jemuž dítě není svěřeno do péče, nést ve skutečnosti významnou odpovědnost za rozhodnutí týkající se dítěte, a to nad rámec pouhého práva na styk.
- (19) Pravidla pro určení příslušnosti ve věcech rodičovské odpovědnosti jsou utvářena s ohledem na nejlepší zájem dítěte a měla by se uplatňovat v souladu s ním. Veškeré odkazy na nejlepší zájem dítěte je třeba vykládat ve světle článku 24 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a Úmluvy Organizace spojených národů o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 (dále jen „Úmluva OSN o právech dítěte“), jak jsou provedeny vnitrostátním hmotným a procesním právem.
- (20) Pro zajištění nejlepšího zájmu dítěte by měla být příslušnost určována v první řadě s ohledem na blízkost. Příslušným by tedy měl být soud členského státu, ve kterém má dítě obvyklý pobyt, s výjimkou určitých případů uvedených v tomto nařízení, například došlo-li ke změně pobytu dítěte, nebo na základě dohody nositelů rodičovské odpovědnosti.
- (21) Pokud dosud neprobíhá žádné řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti a obvyklý pobyt dítěte se změní v důsledku zákonného přemístění, měla by se spolu se změnou obvyklého pobytu dítěte změnit i příslušnost, tak aby byla zachována blízkost. V případě již probíhajícího řízení jsou právní jistota a efektivita justice důvodem pro zachování této příslušnosti až do doby, než toto řízení skončí pravomocným rozhodnutím ve věci samé nebo je jinak ukončeno. Soud, u něž řízení probíhá, by však měl mít možnost za určitých okolností přenést příslušnost na členský stát, v němž dítě žije v důsledku zákonného přemístění.
- (22) V případech protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte a aniž je dotčena případná volba soudu podle tohoto nařízení, by měla zůstat zachována příslušnost soudů členského státu obvyklého pobytu dítěte až do doby, než dítě nabude nový obvyklý pobyt v jiném členském státě a nastanou určité okolnosti. Členské státy, v nichž existuje koncentrovaná příslušnost, by měly zvážit, zda umožní soudu, u něhož byl podán návrh na navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980, vykonávat také příslušnost, na níž se dohodly nebo kterou uznaly strany podle tohoto nařízení ve věcech rodičovské odpovědnosti, a to v případech, kdy bylo dohody stran dosaženo v průběhu tohoto řízení o navrácení. Tyto dohody by měly obsahovat dohody o navrácení nebo nenavrácení dítěte. V případě dohody o nenavrácení by dítě mělo zůstat v členském státě nového obvyklého pobytu a příslušnost pro všechna budoucí řízení týkající se péče o dítě by měla být určena na základě nového obvyklého pobytu dítěte.
- (23) Za určitých podmínek stanovených tímto nařízením by mohla být příslušnost ve věcech rodičovské odpovědnosti rovněž založena v členském státě, v němž se koná řízení ve věci rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství rodičů dítěte za neplatné, nebo v jiném členském státě, k němuž má dítě podstatný vztah a na němž se strany buď dohodly předem, nejpozději v okamžiku zahájení řízení u soudu, nebo který uznaly výslovně v průběhu daného řízení, stanoví-li tak právo dotyčného členského státu, a to i když dítě nemá v tomto členském státě obvyklý pobyt, pokud je výkon takové příslušnosti v nejlepším zájmu dítěte. Podle judikatury Soudního dvora by měla být jakákoli jiná osoba než rodiče, která má podle vnitrostátního práva způsobilost být stranou řízení zahájeného rodiči, považována za stranu řízení pro účely tohoto nařízení, a proto by námitka této strany řízení proti volbě soudní příslušnosti rodiči dítěte po dni, kdy bylo u soudu zahájeno řízení, měla bránit zjištění, že volbu příslušnosti soudu přijaly všechny strany

- řízení k tomuto dni. Soud by měl před uplatněním své příslušnosti na základě dohody o volbě soudu nebo jejího přijetí přezkoumat, zda je tato dohoda nebo toto přijetí výsledkem vědomé a svobodné volby dotčených stran a nikoliv využití nesnázi nebo slabého postavení jedné strany druhou stranou. Přijetí příslušnosti v průběhu řízení by mělo být zaznamenáno soudem v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy.
- (24) Jakákoli dohodnutá či přijatá příslušnost by měla zaniknout, ledaže se strany dohodly jinak, jakmile již rozhodnutí v daném řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti nepodléhá řádnému opravnému prostředku nebo bylo řízení ukončeno z jiného důvodu, aby byl dodržen požadavek blízkosti pro jakékoli nové budoucí řízení.
- (25) V případě, že nelze zjistit obvyklý pobyt dítěte a nelze určit příslušnost podle dohody o volbě soudu, měly by být příslušné soudy členského státu, v němž se dítě zdržuje. Toto pravidlo přítomnosti by se mělo použít i na děti, které jsou uprchlíky, a děti mezinárodně přemístěné z důvodu nepokojů v členském státě jejich obvyklého pobytu. Vzhledem k tomuto nařízení ve spojení s čl. 52 odst. 2 Haagské úmluvy z roku 1996 by se toto pravidlo příslušnosti však mělo uplatnit pouze na děti, které měly obvyklý pobyt v členském státě před přemístěním. Pokud mělo dítě před přemístěním obvyklý pobyt ve třetím státě, mělo by se uplatnit pravidlo příslušnosti Haagské úmluvy z roku 1996 o dětských uprchlících a mezinárodně přemístěných dětech.
- (26) Ve výjimečných případech nemusí být soud členského státu obvyklého pobytu dítěte k projednání dané věci nejvhodnější. Příslušný soud by ve výjimečných případech a za určitých podmínek měl mít možnost, avšak nikoli povinnost, přenést příslušnost v konkrétní věci soudu jiného členského státu, pokud je tento jiný soud v konkrétním případě schopen lépe posoudit nejlepší zájem dítěte. Podle judikatury Soudního dvora by měl soud členského státu přenést příslušnost ve věcech rodičovské odpovědnosti pouze soudu jiného členského státu, ke kterému má dítě „zvláštní vztah“. Toto rozhodnutí by mělo stanovit taxativní seznam rozhodujících skutečností svědčících o takovém „zvláštním vztahu“. Příslušný soud by měl požádat soud jiného členského státu pouze tehdy, pokud se jeho předchozí rozhodnutí přerušit řízení a podat žádost o přenesení příslušnosti stalo pravomocným, pokud je podle vnitrostátního práva možné proti tomuto rozhodnutí podat opravný prostředek.
- (27) Rovněž ve výjimečných případech a s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu dítěte by měl soud členského státu, který není příslušný podle tohoto nařízení, avšak ke kterému má dítě zvláštní vztah v souladu s tímto nařízením, mít možnost požádat o přenesení příslušnosti příslušný soud členského státu, ve kterém má dítě obvyklý pobyt. Toto by však nemělo být povoleno v případech protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte. Tento konkrétní příslušný soud by měl být určen podle vnitrostátního práva dožádaného členského státu.
- (28) Přenesení příslušnosti, ať už na žádost soudu, který si přeje přenést svou příslušnost, nebo soudu, který si přeje příslušnost získat, by mělo mít účinky pouze v konkrétním případě, v němž bylo učiněno. Jakmile je řízení, pro něž bylo přenesení příslušnosti dožádáno a poskytnuto, ukončeno, nemělo by přenesení mít žádné účinky pro budoucí řízení.
- (29) Není-li žádný soud některého členského státu příslušný podle tohoto nařízení, měla by být příslušnost v každém členském státě určena v souladu s právem tohoto členského státu. Pojem „právo tohoto členského státu“ by měl zahrnovat mezinárodní nástroje platné v daném členském státě.
- (30) Toto nařízení by nemělo bránit soudům členských států, které nejsou příslušné ve věci samé, učinit v naléhavých případech předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích s ohledem na osobu nebo jmění dítěte zdržujícího se v uvedeném členském státě. Uvedená opatření by podle tohoto nařízení neměla být uznána a vykonána v žádném jiném členském státě, s výjimkou opatření k ochraně dítěte před vážným nebezpečím uvedeným

v čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980. Opatření přijatá s cílem chránit dítě před takovým nebezpečím by měla zůstat v platnosti do doby, než soud členského státu, ve kterém má dítě obvyklý pobyt, přijme opatření, která považuje za vhodná. Pokud to ochrana nejlepšího zájmu dítěte vyžaduje, měl by soud přímo nebo prostřednictvím ústředních orgánů informovat soud členského státu, který je příslušný ve věci samé podle tohoto nařízení, o přijatých opatřeních. Neposkytnutí těchto informací by však jako takové nemělo být důvodem pro neuznání opatření.

- (31) Soud, který je příslušný pouze k vydání předběžných opatření včetně opatření zajišťovacích, by měl v případě, že je u něj zahájeno řízení ve věci samé, z vlastního podnětu vyslovit, že není příslušný, pokud je podle tohoto nařízení k rozhodnutí ve věci samé příslušný soud jiného členského státu.
- (32) Závisí-li výsledek řízení u soudu členského státu, který není příslušný podle tohoto nařízení, na rozhodnutí o předběžné otázce spadající do oblasti působnosti tohoto nařízení, nemělo by toto nařízení soudům uvedeného členského státu bránit o dané otázce rozhodnout. Je-li tedy předmětem řízení například spor o dědictví, jenž se týká dítěte a v němž je třeba jmenovat opatrovníka, aby dítě v daném řízení zastupoval, měl by mít členský stát příslušný pro spor o dědictví možnost jmenovat opatrovníka pro probíhající řízení, bez ohledu na to, zda má příslušnost ve věcech rodičovské odpovědnosti podle tohoto nařízení. Jakékoliv takové určení by mělo mít účinky pouze v dotčeném řízení.
- (33) Pokud se pro platnost právního jednání, které bylo nebo má být učiněno jménem dítěte v řízení o dědictví před soudem členského státu, vyžaduje povolení nebo schválení soudu, měl by mít soud tohoto členského státu možnost rozhodnout, zda uvedené právní jednání povolí či schválí, i když není příslušný podle tohoto nařízení. Pojem „právní jednání“ by měl zahrnovat například přijetí či odmítnutí dědictví nebo dohodu mezi stranami o rozdělení pozůstalosti.
- (34) Tímto nařízením by nemělo být dotčeno použití mezinárodního práva veřejného ve věci diplomatické imunity. Pokud z důvodu diplomatické imunity podle mezinárodního práva nemůže věc rozhodovat orgán jinak příslušný podle tohoto nařízení, měla by být soudní příslušnost určena v souladu s vnitrostátním právem členského státu, v němž dotčená osoba takové imunity nepožívá.
- (35) Toto nařízení vymezuje, co se rozumí okamžikem, kdy bylo pro účely tohoto nařízení zahájeno řízení. Vzhledem k tomu, že v členských státech existují dva různé systémy, jež buď vyžadují, aby byl návrh na zahájení řízení nejdříve doručen odpůrci, nebo aby byl nejdříve podán k soudu, mělo by být dostačující, aby byl učiněn tento první krok v rámci vnitrostátního práva, a to za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná v rámci vnitrostátního práva pro vykonání druhého kroku. S ohledem na rostoucí význam mediace a dalších metod alternativního řešení sporů i v průběhu soudního řízení by se měl v souladu s judikaturou Soudního dvora za okamžik zahájení řízení považovat i okamžik, kdy byl návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost podán k soudu v případech, kdy bylo řízení mezitím na návrh strany, která podala návrh na zahájení řízení, přerušeno s cílem dosáhnout smírného řešení, bez toho, aby byl návrh na zahájení řízení doručen odpůrci a aby se odpůrce o řízení dozvěděl nebo se jej jakýmkoli způsobem účastnil, za předpokladu, že strana, která podala návrh na zahájení řízení, následně neopomněla přijmout opatření požadovaná pro doručení odpůrci. Podle judikatury Soudního dvora by se měl v případě překážky litispendence za den zahájení řízení u „soudu“ považovat den, kdy byl u vnitrostátního smírčího orgánu podán návrh na povinné smírčí řízení.
- (36) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 [\(6\)](#) by se mělo použít na doručování písemností v řízení zahájených na základě tohoto nařízení.

- (37) Soud členského státu, u něhož je zahájeno řízení, v němž není podle tohoto nařízení příslušný k rozhodnutí ve věci samé, přičemž k rozhodnutí ve věci samé je podle tohoto nařízení příslušný soud jiného členského státu, by měl vyslovit bez návrhu, že není příslušný. Soud členského státu, který má zvláštní vztah k dítěti v souladu s tímto nařízením, by však měl mít možnost, nikoli však povinnost, požádat o přenesení příslušnosti podle tohoto nařízení.
- (38) V zájmu harmonického výkonu spravedlnosti je nezbytné minimalizovat možnost souběžných řízení a zajistit, aby v různých členských státech nebyla vydána vzájemně neslučitelná rozhodnutí. Měl by existovat jasný a účinný mechanismus pro řešení překážky litispendence a souvisejících řízení, a rovněž pro zamezení obtíží vyplývajících z rozdílů mezi jednotlivými členskými státy, pokud jde o stanovení doby, kdy se věc považuje za projednávanou. Pro účely tohoto nařízení by měla být tato doba stanovena samostatně. Za účelem zvýšení účinnosti dohod o výlučné volbě soudu by však ustanovení tohoto nařízení o litispendenci neměla být na překážku, pokud rodiče svěří výlučnou pravomoc soudům určitého členského státu.
- (39) Řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti podle tohoto nařízení, jakož i řízení o navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980, by mělo, jakožto základní zásadu, dítěti, jehož se toto řízení týká a jež je schopné formulovat svůj názor, poskytnout v souladu s judikaturou Soudního dvora skutečnou a účinnou příležitost jej vyjádřit, a při posuzování nejlepšího zájmu dítěte by se tomuto názoru měl přikládat náležitý význam. Příležitost dítěte svobodně vyjádřit svůj názor v souladu s čl. 24 odst. 1 Listiny a s ohledem na článek 12 Úmluvy OSN o právech dítěte má významnou úlohu při uplatňování tohoto nařízení. Otázku určení, kdo dítě vyslechne a jakým způsobem bude vyslechnuto, by však nařízení mělo ponechat vnitrostátním právním předpisům a postupům členských států. Účelem tohoto nařízení by tudíž nemělo být stanovení toho, zda by měl dítě vyslýchat soudce osobně nebo zvláště proškolený odborník, který o tom následně soudu podá zprávu, či zda by mělo být dítě vyslýcháno v jednací síni nebo na jiném místě nebo prostřednictvím jiných prostředků. Kromě toho, i když výslech zůstává právem dítěte, nemůže představovat absolutní povinnost, nýbrž musí být posuzován s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu dítěte, například v případech dohody mezi stranami.

I když podle judikatury Soudního dvora článek 24 Listiny a nařízení (ES) č. 2201/2003 nepožadují, aby soud členského státu původu získal názory dítěte v každém případě prostřednictvím výslechu, a daný soud si tudíž zachovává určitý prostor pro uvážení, judikatura rovněž stanoví, že pokud se tento soud rozhodne poskytnout dítěti příležitost, aby bylo vyslechnuto, musí tento soud přijmout veškerá opatření, která jsou vhodná k uspořádání tohoto výslechu, přičemž se zohlední nejlepší zájem dítěte a okolnosti každého jednotlivého případu, aby byla zajištěna účinnost uvedených ustanovení a dítěti poskytnuta skutečná a účinná příležitost vyjádřit svůj názor. Soud členského státu původu by měl, pokud je to možné a vždy s ohledem na nejlepší zájem dítěte, využít všechny prostředky, které má k dispozici podle vnitrostátního práva, jakož i specifické nástroje mezinárodní soudní spolupráce, případně i včetně nástrojů stanovených v nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 [\(7\)](#).

- (40) V případech protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte by mělo být neprodleně zajištěno navrácení dítěte, a proto by se měla nadále použít Haagská úmluva z roku 1980, doplněná tímto nařízením, zejména kapitolou III.
- (41) Aby byla řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 dokončena co nejrychleji, měly by členské státy v souladu se svým vnitrostátním soudním systémem zvážit možnost koncentrovat příslušnost pro tato řízení na co nejmenší počet soudů. Příslušnost ve věcech únosů dětí by mohla být koncentrována u jediného soudu pro celou

zemi nebo u omezeného počtu soudů, přičemž by se jako východisko použil například počet odvolacích soudů, a příslušnost pro mezinárodní případy únosů dětí by byla koncentrována na jeden soud prvního stupně v každém obvodu odvolacího soudu.

- (42) Soudy každého stupně by v řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 měly vydat rozhodnutí do šesti týdnů, s výjimkou případů, kdy to neumožňují mimořádné okolnosti. Skutečnost, že jsou využívány prostředky alternativního řešení sporů, by se neměla sama o sobě považovat za výjimečnou okolnost umožňující překročit danou lhůtu. Výjimečné okolnosti však mohou vyvstat během využívání těchto prostředků či v jejich důsledku. Pro soud prvního stupně by měla lhůta začít běžet v okamžiku zahájení řízení u tohoto soudu. Pro soud vyššího stupně by měla lhůta začít běžet v okamžiku, kdy byly učiněny všechny nezbytné procesní úkony. V závislosti na dotčeném právním systému by mezi tyto úkony mohlo patřit doručení opravného prostředku odpůrci – ať již v rámci členského státu, kde se nachází soud, či v rámci jiného členského státu –, předání spisu a opravného prostředku odvolacímu soudu v členském státě, v němž má být opravný prostředek podán u soudu, proti jehož rozhodnutí se podává, nebo návrh některé ze stran na nařízení jednání, pokud se takový návrh podle vnitrostátního práva vyžaduje. Členské státy by měly také zvážit omezení možného počtu opravných prostředků proti rozhodnutí, kterým se umožňuje nebo odmítá navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980, na jeden.
- (43) Soudy by měly ve všech případech týkajících se dětí, a zejména v případech mezinárodních únosů dětí, zvážit možnost dosažení řešení prostřednictvím mediace a jiných vhodných prostředků, případně za pomoci existujících sítí a podpůrných struktur pro mediaci v přeshraničních sporech ve věcech rodičovské odpovědnosti. Toto úsilí by však nemělo řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 zbytečně prodlužovat. Kromě toho mediace nemusí být vždy vhodná, zejména v případech domácího násilí. Pokud v průběhu řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 rodiče dosáhnou dohody ohledně mimo jiné navrácení nebo nenavrácení dítěte, jakož i ve věcech rodičovské odpovědnosti, mělo by jim toto nařízení za určitých okolností umožnit, aby se dohodli, že soud, u něhož bylo zahájeno řízení podle Haagské úmluvy z roku 1980, by měl mít příslušnost přiznat jejich dohodě závazné právní účinky, ať už jejím začleněním do rozhodnutí, jejím schválením nebo jakoukoli jinou formu v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy. Členské státy, v nichž existuje koncentrovaná příslušnost, by tedy měly zvážit možnost umožnit soudu, u něhož bylo zahájeno řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980, vykonávat také příslušnost, na níž se dohodly nebo kterou uznaly strany podle tohoto nařízení ve věcech rodičovské odpovědnosti, a to v případech, kdy bylo dohody stran dosaženo v průběhu tohoto řízení o navrácení.
- (44) Soud členského státu, do kterého bylo dítě protiprávně přemístěno nebo ve kterém je protiprávně zadrženo, by měl mít možnost odmítnout navrácení ve zvláštních, řádně odůvodněných případech, jak umožňuje Haagská úmluva z roku 1980. Soud by před tím měl zvážit, zda byla nebo by mohla být přijata náležitá ochranná opatření na ochranu dítěte před vážným nebezpečím podle čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980.
- (45) Pokud soud zvažuje, že odmítne navrácení dítěte výhradně na základě čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980, neměl by navrácení dítěte odmítnout, pokud kterákoli ze stran požadujících navrácení dítěte prokáže soudu – nebo se soud o tom přesvědčí jinak –, že byla přijata vhodná opatření k zajištění ochrany dítěte po jeho navrácení. Příkladem takových opatření by mohl být soudní příkaz uvedeného členského státu zakazující navrhovateli přibližovat se k dítěti, předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích uvedeného členského státu, jímž se dítěti povoluje zůstat s rodičem - únoscem, který o dítě skutečně pečuje, do vydání rozhodnutí ve věci práva péče o dítě v daném členském

státě po navrácení, či prokázání dostupných zdravotnických zařízení pro dítě vyžadující léčbu. To, který druh opatření je vhodný v každém jednotlivém případě, by mělo záviset na konkrétním vážném nebezpečí, jemuž by dítě bylo pravděpodobně vystaveno, pokud by k navrácení došlo bez těchto opatření. Soud by se měl při zjišťování, zda byla přijata vhodná opatření, v první řadě obrátit na strany, a je-li to nutné a vhodné, požádat o pomoc ústřední orgány či sítě soudců, zejména v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci, zřízené rozhodnutím Rady 2001/470/ES (8) a mezinárodní haagské sítě soudců.

- (46) Soud by navíc měl mít možnost případně nařídit jakákoli předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích podle tohoto nařízení, jež považuje za nezbytná pro ochranu dítěte před vážným nebezpečím fyzické či duševní újmy v důsledku navrácení, jež by jinak vedlo k odmítnutí navrácení. Taková předběžná opatření a jejich pohyb by neměly zdržovat řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 nebo narušovat vymezení příslušnosti mezi soudem, u něhož bylo zahájeno řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980, a soudem příslušným ve věcech rodičovské odpovědnosti podle tohoto nařízení. V případě potřeby by měl soud, u něhož bylo zahájeno řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980, konzultovat soud nebo příslušné orgány členského státu, ve kterém má dítě obvyklý pobyt, a to s pomocí ústředních orgánů či sítí soudců, zejména v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci a mezinárodní haagské sítě soudců. Uvedená opatření by měla být uznána a vykonána ve všech ostatních členských státech, včetně členských států, které jsou příslušné podle tohoto nařízení, dokud příslušný orgán tohoto členského státu nepřijme opatření, která považuje za vhodná. Uvedená předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích by mohla zahrnovat například nařízení, aby dítě nadále pobývalo s osobou, jež o ně skutečně pečuje, nebo určení způsobu, jak by měl probíhat styk s dítětem po navrácení až do doby, než soud členského státu, ve kterém má dítě obvyklý pobyt, přijme opatření, která považuje za vhodná. Tím by nemělo být dotčeno žádné opatření nebo rozhodnutí soudu místa obvyklého pobytu přijaté po navrácení dítěte.
- (47) Rozhodnutí nařizující navrácení dítěte by mohlo být prohlášeno za předběžně vykonatelné bez ohledu na jakýkoli opravný prostředek, jestliže navrácení dítěte ještě před rozhodnutím o opravném prostředku vyžaduje jeho nejlepší zájem. Vnitrostátní právo může upřesnit, který soud může prohlásit rozhodnutí za předběžně vykonatelné.
- (48) Pokud soud členského státu, do kterého bylo dítě protiprávně přemístěno nebo ve kterém je protiprávně zadrženo, rozhodne odmítnout navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980, měl by ve svém rozhodnutí uvést výslovné odkazy na příslušné články Haagské úmluvy z roku 1980, na nichž je odmítnutí založeno. Bez ohledu na to, zda je toto rozhodnutí o odmítnutí konečné či zda proti němu lze podat opravný prostředek, může být v řízení týkajícím se péče o dítě nahrazeno pozdějším rozhodnutím soudu členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt před protiprávním přemístěním nebo zadržením. V průběhu tohoto řízení by měly být důkladně posouzeny všechny okolnosti s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu dítěte, včetně mimo jiné chování rodičů. Pokud by výsledné rozhodnutí ve věci práva péče o dítě ukládalo navrácení dítěte, mělo by navrácení proběhnout bez zvláštního řízení o uznání a výkonu tohoto rozhodnutí v kterémkoli jiném členském státě.
- (49) Soud, který navrácení dítěte odmítl výhradně na základě čl. 13 odst. 1 písm. b) nebo čl. 13 odst. 2 – nebo obou těchto ustanovení – Haagské úmluvy z roku 1980, by měl z vlastního podnětu vydat osvědčení na příslušném formuláři stanoveném v tomto nařízení. Účelem tohoto osvědčení je informovat strany o možnosti zahájit do tří měsíců od oznámení rozhodnutí o odmítnutí navrácení dítěte řízení u soudu v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, a to

prostřednictvím návrhů na zahájení řízení ve věci práva péče o dítě, nebo, pokud bylo toto řízení již zahájeno, předat soudu relevantní písemnosti týkající se řízení o navrácení.

- (50) Pokud již v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, probíhá řízení ve věci práva péče o dítě v době, kdy soud, u něhož byl podán návrh na navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980, odmítne navrácení dítěte výhradně na základě čl. 13 odst. 1 písm. b) nebo čl. 13 odst. 2 nebo obou článků Haagské úmluvy z roku 1980, měl by soud, který navrácení dítěte odmítl, je-li mu toto řízení ve věci práva péče o dítě známo, do jednoho měsíce ode dne vydání svého rozhodnutí předat jedno vyhotovení tohoto rozhodnutí, příslušné osvědčení a případně přepis, souhrn nebo protokol z jednání, jakož i další písemnosti, jež považuje za relevantní, soudu, u něhož bylo zahájeno řízení ve věci práva péče o dítě. Pojem „písemnosti, jež považuje za relevantní“ by se měl vztahovat k veškerým písemnostem, které obsahují informace, jež by mohly mít vliv na výsledek řízení týkajícího se práva péče o dítě, pokud již tyto informace nejsou obsaženy v rozhodnutí o odmítnutí navrácení.
- (51) Pokud zatím v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, neprobíhá žádné řízení ve věci práva péče o dítě a některá ze stran zahájí řízení u soudu tohoto členského státu do tří měsíců od oznámení rozhodnutí o nenavrácení dítěte, měla by tato strana předložit soudu, u něhož byl podán návrh na rozhodnutí ve věci práva péče o dítě, jedno vyhotovení rozhodnutí o nenavrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980, příslušné osvědčení a případně přepis, souhrn nebo protokol z jednání. To nebrání soudu, u něhož bylo řízení zahájeno, aby požádal o jakékoli další písemnosti, jež považuje za relevantní, které obsahují informace, jež by mohly mít vliv na výsledek řízení ve věci práva péče o dítě, pokud již tyto informace nejsou obsaženy v rozhodnutí o odmítnutí navrácení.
- (52) Pokud jedna ze stran zahájila řízení u soudu příslušného ve věci práva péče o dítě do tří měsíců od oznámení rozhodnutí o odmítnutí navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980 nebo řízení ve věci práva péče o dítě u daného soudu již probíhá v době, kdy obdržel rozhodnutí od soudu, který navrácení dítěte odmítl, mělo by jakékoli rozhodnutí ve věci práva péče o dítě vyplývající z uvedeného řízení, jež ukládá navrácení dítěte do tohoto členského státu, být vykonatelné v kterémkoli jiném členském státě v souladu s oddílem 2 kapitoly IV tohoto nařízení, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení a bez možnosti napadnutí jeho uznání. To by mělo platit v do té míry, v níž nebyla shledána neslučitelnost s pozdějším rozhodnutím týkajícím se rodičovské odpovědnosti ohledně téhož dítěte, pokud bylo pro rozhodnutí ukládající navrácení dítěte vydáno osvědčení pro „privilegovaná rozhodnutí“. Pokud je řízení u soudu příslušného ve věci práva péče o dítě zahájeno po uplynutí těchto tří měsíců, nebo nebyly splněny podmínky pro vydání osvědčení pro taková privilegovaná rozhodnutí, mělo by výsledné rozhodnutí ve věci práva péče o dítě být uznáno a vykonáno v jiných členských státech v souladu s oddílem 1 kapitoly IV tohoto nařízení.
- (53) Aniž jsou dotčeny jiné nástroje Unie, pokud není možné vyslechnout stranu nebo dítě osobně a pokud jsou k dispozici technické prostředky, soud může zvážit provedení výslechu prostřednictvím videokonference nebo jiné komunikační technologie, ledaže by s ohledem na zvláštní okolnosti případu použití této technologie nebylo vhodné pro zaručení spravedlivého průběhu řízení.
- (54) Vzájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v Unii odůvodňuje zásadu, že rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti vydaná v určitém členském státě by měla být uznávána ve všech členských státech bez potřeby řízení o uznání. Konkrétně v situaci, kdy je jim předloženo rozhodnutí vydané v jiném členském státě týkající se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, které již nelze

- napadnout v členském státě původu, by příslušné orgány dožádaného členského státu měly ze zákona rozhodnutí uznat, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení, a aktualizovat v souladu s tím své záznamy osvědčující osobní stav. Je ponecháno na vnitrostátním právu, zda důvody pro zamítnutí může vznést některá ze stran nebo se tyto důvody uplatní z moci úřední podle vnitrostátního práva. Tím se nevyklučuje, aby kterákoli zainteresovaná strana podala v souladu s tímto nařízením návrh na rozhodnutí, že neexistují důvody pro zamítnutí uznání, jak je na ně odkazováno v tomto nařízení. Určení toho, kdo může být považován za zainteresovanou stranu oprávněnou takový návrh podat, by mělo proběhnout podle vnitrostátního práva členského státu, v němž byl takový návrh podán.
- (55) Uznání a výkon rozhodnutí, veřejných listin a dohod vydaných v členském státě by měly být založeny na zásadě vzájemné důvěry. Proto by důvody pro neuznání měly být omezeny na nezbytné minimum s ohledem na cíl tohoto nařízení, jímž je usnadnit uznávání a výkon a účinně chránit nejlepší zájem dítěte.
- (56) Uznání rozhodnutí by mělo být zamítnutí, pouze pokud existuje jeden nebo více důvodů k zamítnutí uznání stanovených v tomto nařízení. Výčet důvodů pro zamítnutí uznání uvedený v tomto nařízení je taxativní. Důvodů pro zamítnutí, které nejsou uvedeny v tomto nařízení, jako je například porušení zásady litispendence, by nemělo být možno se dovolávat. Ve věcech rodičovské odpovědnosti má v rozsahu, v němž jsou neslučitelná, pozdější rozhodnutí přednost před dřívějším rozhodnutím, pokud jde o účinky v budoucnosti.
- (57) Pokud jde o dítěti poskytnutí příležitosti dítěti vyjádřit svůj názor, mělo by být na soudu původu, aby rozhodl o vhodné metodě výslechu dítěte. Uznání rozhodnutí by tudíž nemělo být možné zamítnout pouze proto, že soud původu použil pro výslech dítěte odlišnou metodu, než by použil soud ve členském státě uznání. Členský stát, v němž se dovolává uznání, by uznání neměl zamítnout, pokud se uplatní jedna z výjimek z tohoto konkrétního důvodu pro zamítnutí, již toto nařízení připouští. Na základě těchto výjimek by nemělo být možné aby soud ve členském státě výkonu zamítnul s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte výkon rozhodnutí pouze z toho důvodu, že dítěti nebyla poskytnuta příležitost vyjádřit svůj názor, pokud se řízení týkalo pouze jmění dítěte a poskytnutí této příležitosti nebylo vyžadováno s ohledem na předmět řízení, nebo pokud existovaly závažné důvody, zejména s ohledem na naléhavost věci. Tyto závažné důvody by mohly nastat například tehdy, když je bezprostředně ohrožena fyzická a duševní integrita dítěte nebo jeho život, a jakékoli další prodlení by mohlo představovat nebezpečí, že k takové újmě dojde.
- (58) Kromě toho cíl učinit přeshraniční spory týkající se dětí méně časově a finančně náročné odůvodňuje pro všechna rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti požadavek zrušení povinnosti doložky vykonatelnosti nebo, podle okolností, registrace za účelem výkonu před výkonem v členském státě výkonu. Zatímco nařízení (ES) č. 2201/2003 pouze zrušilo tento požadavek pro některá rozhodnutí udělující právo na styk s dítětem a některá rozhodnutí ukládající navrácení dítěte, mělo by toto nařízení uvedený požadavek zrušit pro přeshraniční výkon všech rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti, přičemž nadále zachovává ještě příznivější zacházení s některými rozhodnutími udělujícími právo na styk s dítětem a některými rozhodnutími ukládajícími navrácení dítěte. V důsledku toho by se s výhradou tohoto nařízení mělo s rozhodnutím vydaným soudem jiného členského státu zacházet, jako by bylo vydáno v členském státě výkonu.
- (59) Pokud předběžná opatření, včetně opatření zajišťovacích, nařídil soud příslušný k rozhodnutí ve věci samé, měl by být podle tohoto nařízení zajištěn volný pohyb těchto opatření. Předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích, jež byla nařízena, aniž by byl žalovaný předvolán k soudu, by však podle tohoto nařízení neměla být uznána a vykonána, ledaže bylo uvedené rozhodnutí o opatření před jeho výkonem doručeno

žalovanému. Nemělo by to bránit tomu, aby byla tato opatření vykonána podle vnitrostátního práva. Pokud předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích nařídil soud členského státu, který není příslušný k rozhodnutí ve věci samé, jejich volný pohyb by se měl podle tohoto nařízení omezovat na opatření přijatá ve věcech mezinárodních únosů dětí a zaměřená na ochranu dítěte před vážným nebezpečím uvedeným v čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980. Uvedená opatření by měla platit, dokud soud členského státu s příslušností rozhodovat ve věci samé podle tohoto nařízení nepřijme opatření, která považuje za vhodná.

- (60) Jelikož vykonávací řízení by mohlo být v závislosti na vnitrostátním právu soudní či mimosoudní povahy, mohly by „orgány příslušné pro výkon“ zahrnovat soudy, soudní vykonavatele a jakékoli jiné orgány stanovené vnitrostátním právem. Pokud jsou v tomto nařízení vedle orgánů příslušných pro výkon rozhodnutí uvedeny i soudy, mělo by se jednat o případy, kdy podle vnitrostátního práva je orgánem příslušným pro výkon jiný subjekt než soud, avšak některá rozhodnutí jsou vyhrazena soudům, a to buď od počátku, nebo formou přezkumu aktů orgánu příslušného pro výkon. Mělo by být na orgánu příslušném pro výkon nebo na soudu členského státu výkonu, aby nařídil, přijal či zajistil konkrétní opatření, jež mají být přijata ve fázi výkonu, jež jsou jiná než donucovací opatření, která by mohla být dostupná podle vnitrostátního práva uvedeného členského státu, nebo jakákoli donucovací opatření, jež by mohla být podle tohoto práva dostupná, včetně pokut, odnětí svobody nebo odebrání dítěte soudním vykonavatelem.
- (61) Za účelem usnadnění výkonu rozhodnutí z jiného členského státu týkajících se výkonu práva na styk s dítětem by orgány příslušné pro výkon nebo soudy ve členském státě výkonu měly být oprávněny upřesnit praktické okolnosti nebo právní podmínky vyžadované podle práva členského státu výkonu. Pravidla stanovená v tomto nařízení by měla usnadnit výkon rozhodnutí v členském státě výkonu, jež by tam jinak podle vnitrostátního práva nemohlo být vykonáno z důvodu jeho neurčitosti, aby orgán příslušný pro výkon nebo vykonávající soud mohly rozhodnutí konkretizovat a upřesnit. Stejně tak by se měla stanovit pravidla pro dosažení souladu s právními požadavky na výkon podle vnitrostátního práva členského státu výkonu, jako například účast úřadu na ochranu dětí či psychologa ve stadiu výkonu. Žádné z uvedených pravidel by však nemělo zasahovat do základních prvků rozhodnutí o právu na styk s dítětem ani přesahovat jejich rámec. Kromě toho by pravomoc upravit opatření podle tohoto nařízení neměla umožnit soudu výkonu nahradit opatření, která jsou neznámá v právu členského státu výkonu, jinými opatřeními.
- (62) Výkon rozhodnutí vydaného v jednom členském státě bez prohlášení vykonatelnosti by neměl ohrozit respektování práv na obhajobu. Pokud se osoba, vůči níž je výkon navrhován, domnívá, že existuje jeden z důvodů pro zamítnutí uznání nebo výkonu tohoto nařízení, měla by mít možnost žádat o zamítnutí uznání nebo výkonu rozhodnutí. Určení toho, zda by důvody pro odmítnutí uznání uvedené v tomto nařízení měly být přezkoumány ex officio či na návrh, je ponecháno na vnitrostátním právu. Proto by stejné přezkoumání mělo být možné v souvislosti se zamítnutím výkonu. Použití jakéhokoli vnitrostátního důvodu pro zamítnutí by nemělo mít za účinek rozšíření podmínek a způsobů ohledně důvodů stanovených v tomto nařízení.
- (63) Strana, která napadá výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, by měla mít v co největší míře a v souladu s právním řádem členského státu výkonu možnost tak učinit v rámci vykonávacího řízení a měla by mít možnost uvést v rámci jednoho řízení kromě důvodů pro zamítnutí stanovených v tomto nařízení i důvody pro zamítnutí stanovené ve vnitrostátním právu členského státu, v němž je výkon navrhován, které by platily i nadále, protože nejsou neslučitelné s důvody uvedenými v tomto nařízení. Tyto důvody by mohly zahrnovat například napadení na základě formálních chyb podle vnitrostátního práva v

určitému aktu výkonu nebo na základě tvrzení, že opatření požadované rozhodnutím již bylo provedeno nebo je nemožné, například v případě vyšší moci, vážného onemocnění osoby, které má být dítě předáno, uvěznění nebo úmrtí této osoby, skutečnosti, že členský stát, do kterého má být dítě navraceno, se stal válečnou zónou po vydání rozhodnutí nebo zamítnutí výkonu rozhodnutí, které podle práva členského státu, v němž je výkon navrhován, nemá vykonatelný obsah a nelze jej za tímto účelem upravit.

- (64) S cílem informovat osobu, vůči níž je výkon navrhován, o výkonu rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, by mělo osvědčení vydané podle tohoto nařízení a doplněné v případě potřeby uvedeným rozhodnutím být doručeno této osobě v přiměřené době před přijetím prvního opatření v rámci výkonu. V této souvislosti se takovým opatřením rozumí první opatření v rámci výkonu provedené po takovém doručení. Podle judikatury Soudního dvora má strana, vůči níž je výkon navrhován, právo na účinný opravný prostředek, jenž zahrnuje možnost zahájit řízení za účelem napadení vykonatelnosti rozhodnutí před samotným zahájením výkonu.
- (65) Ve věcech rodičovské odpovědnosti se výkon vždy bude týkat dítěte a v mnoha případech předání dítěte jiné osobě, než je osoba, s níž dítě v danou dobu pobývá, nebo přemístění dítěte do jiného členského státu. Primárním cílem by tak mělo být dosažení rovnováhy mezi právem navrhovatele, jako zásady, na co nejrychlejší provedení rozhodnutí i v přeshraničních případech v rámci Unie a v případě potřeby rovněž uplatněním donucovacích opatření a potřebou co nejvíce omezit vystavení dítěte těmto potenciálně traumatizujícím donucovacím opatřením na případy, v nichž se tomu nelze vyhnout. Toto posouzení by měly provádět orgány příslušné pro výkon a soudy v každém členském státě s ohledem na jeden každý jednotlivý případ.
- (66) Cílem tohoto nařízení je zavést rovné podmínky, pokud jde o přeshraniční výkon rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti mezi členskými státy. V řadě členských států jsou tato rozhodnutí již vykonatelná, i když stále podléhají opravnému prostředku, nebo již proti nim byl opravný prostředek podán. V jiných členských státech je vykonatelné pouze pravomocné rozhodnutí, které již nemůže být napadeno řádným opravným prostředkem. S cílem řešit naléhavé situace se proto v tomto nařízení stanoví, že některá rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti může soud členského státu původu prohlásit za předběžně vykonatelná i tehdy, pokud stále podléhají opravnému prostředku, zejména rozhodnutí nařizující navracení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980 a rozhodnutí o udělení práva na styk s dítětem.
- (67) Ve vykonávacích řízeních týkajících se dětí je však důležité, aby orgány příslušné pro výkon nebo soudy byly schopny pohotově reagovat na relevantní změny okolností, včetně napadení rozhodnutí ve členském státě původu, zániku vykonatelnosti rozhodnutí a překážek nebo naléhavých situací, s nimiž se ve stádiu výkonu střetnou. Proto by mělo být vykonávací řízení přerušeno, na návrh nebo z vlastního podnětu orgánu či soudu, pokud je vykonatelnost rozhodnutí odložena ve členském státě původu. Orgán nebo soud příslušný pro výkon by však neměl mít povinnost aktivně zjišťovat, zda byla mezitím ve členském státě původu vykonatelnost odložena na základě opravného prostředku či z jiného důvodu, pokud tomu nic nenasvědčuje. Přerušeni nebo zamítnutí výkonu ve členském státě výkonu by mělo být prováděno na základě návrhu v případě, že byl shledán jeden či více důvodů uvedených v tomto nařízení nebo jím připuštěných, a mělo by být navíc ponecháno na uvážení orgánu příslušného pro výkon nebo soudu a.
- (68) Pokud je možné proti rozhodnutí stále podat opravný prostředek v členském státě původu a lhůta pro podání řádného opravného prostředku dosud neuplynula, měl by mít orgán příslušný pro výkon nebo soud ve členském státě výkonu diskreční pravomoc vykonávací řízení na návrh přerušit. V takových případech může stanovit lhůtu, v níž má být podán opravný prostředek v členském státě původu, s cílem vykonávací řízení přerušit nebo jeho

přerušeni zachovat. Takové uvedení lhůty by mělo mít účinek pouze na přerušeni vykonávacího řízení a nemělo by mít vliv na lhůtu pro podání opravného prostředku podle procesních pravidel členského státu původu.

- (69) Ve výjimečných případech by měl mít orgán příslušný pro výkon nebo soud možnost přerušit vykonávací řízení, pokud by výkon vystavil dítě vážnému nebezpečí fyzické nebo duševní újmy z důvodu dočasných překážek, které vyvstaly po vydání rozhodnutí, nebo z důvodu jakékoli jiné významné změny okolností. Výkon by se měl obnovit ihned, jakmile vážné nebezpečí fyzické nebo duševní újmy přestane existovat. Pokud však přetrvává, měly by být před zamítnutím výkonu přijaty veškeré náležité kroky v souladu s vnitrostátním právem a vnitrostátními postupy, případně i s pomocí dalších příslušných odborníků, jako jsou například sociální pracovníci či dětské psychologové, s cílem pokusit se o zajištění provedení rozhodnutí. Orgány příslušné pro výkon nebo soud by se měly především v souladu s vnitrostátním právem a vnitrostátními postupy pokusit překonat překážky, které vznikly změnou okolností, například zjevné námitky dítěte vyjádřené až po vydání rozhodnutí, které jsou tak silné, že jejich nezohlednění by pro dítě představovalo vážné nebezpečí fyzické nebo duševní újmy.
- (70) S veřejnými listinami a dohodami mezi stranami ve věcech rozluky a rozvodu, které mají závazné právní účinky v jednom členském státě, by se pro účely uplatňování pravidel pro uznání mělo zacházet jako s rovnocennými „rozhodnutími“. S veřejnými listinami a dohodami mezi stranami ve věcech rodičovské odpovědnosti, které jsou vykonatelné v jednom členském státě, by se pro účely uplatňování pravidel pro uznání a výkon mělo zacházet jako s rovnocennými „rozhodnutími“.
- (71) Ačkoli povinnost poskytnout dítěti příležitost vyjádřit svůj názor stanovená tímto nařízením by se neměla vztahovat na veřejné listiny a dohody, uplatňuje se právo dítěte vyjádřit svůj názor i nadále v souladu s článkem 24 Listiny a s ohledem na článek 12 Úmluvy OSN o právech dítěte, jak jsou prováděny podle vnitrostátních právních předpisů a postupů. Skutečnost, že se dítěti neposkytla příležitost vyjádřit svůj názor, by neměla být automaticky důvodem pro zamítnutí uznání a výkonu veřejných listin a dohod ve věcech rodičovské odpovědnosti.
- (72) Ve věcech rodičovské odpovědnosti by ve všech členských státech měly být určeny ústřední orgány. Členské státy by měly zvážit, zda neurčí stejný ústřední orgán pro toto nařízení a pro Haagské úmluvy z let 1980 a 1996. Členské státy by měly zajistit, aby ústřední orgány měly dostatečné finanční a lidské zdroje k tomu, aby mohly plnit úkoly, které pro ně vyplývají z tohoto nařízení.
- (73) Ustanovení tohoto nařízení o spolupráci ve věcech rodičovské odpovědnosti by se neměla použít na vyřizování žádostí o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980, které nejsou řízeními ve věcech rodičovské odpovědnosti podle článku 19 uvedené úmluvy a podle ustálené judikatury Soudního dvora. Použití Haagské úmluvy z roku 1980 by však mělo být doplněno ustanoveními tohoto nařízení týkajícími se mezinárodních únosů dětí a kapitolou tohoto nařízení o uznání a výkonu a kapitolou o obecných ustanoveních.
- (74) V řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980 by ústřední orgány měly být nápomocny soudům a příslušným orgánům a v určitých případech i nositelům rodičovské odpovědnosti v přeshraničních řízeních a spolupracovat v obecných i konkrétních věcech, včetně spolupráce za účelem podpory smírného řešení rodinných sporů.
- (75) S výjimkou naléhavých případů a aniž je dotčena přímá spolupráce a komunikace mezi soudy povolená podle tohoto nařízení, mohly by žádosti podle tohoto nařízení o spolupráci ve věcech rodičovské odpovědnosti podávat soudy a příslušné orgány a předkládat je ústřednímu orgánu členského státu dožadujícího soudu nebo příslušného orgánu. Některé žádosti by mohly být rovněž podávány nositeli rodičovské odpovědnosti a měly by být předloženy ústřednímu orgánu obvyklého pobytu navrhovatele. Tyto žádosti

by měly zahrnovat žádosti o poskytnutí informací a pomoci nositelům rodičovské odpovědnosti, kteří žádají o uznání a výkon rozhodnutí na území dožádaného ústředního orgánu, zejména pokud jde o právo na styk s dítětem a na navrácení dítěte, a v případě potřeby i informací o tom, jak získat právní pomoc; žádosti o usnadnění uzavírání dohod mezi nositeli rodičovské odpovědnosti prostřednictvím mediace či jiných prostředků alternativního řešení sporů a žádosti předložené soudu nebo příslušnému orgánu, aby zvážil potřebu přijetí opatření na ochranu osoby nebo jmění dítěte.

- (76) Příkladem naléhavého případu umožňujícího přímý první kontakt se soudem nebo příslušným orgánem dožádaného členského státu je přímá žádost určená příslušnému orgánu jiného členského státu, aby zvážil potřebu přijmout opatření na ochranu dítěte, pokud se lze domnívat, že dítě je bezprostředně ohroženo. Povinnost postupovat prostřednictvím ústředního orgánu by se měla týkat pouze prvních žádostí; veškerá další komunikace se soudem, příslušným orgánem nebo žadatelem by mohla probíhat rovněž přímo.
- (77) Ústředním orgánům ani příslušným orgánům by nemělo být bráněno v tom, aby uzavíraly či zachovávaly stávající dohody nebo ujednání s ústředními orgány nebo příslušnými orgány jednoho nebo více jiných členských států, které umožňují přímou komunikaci v rámci jejich vzájemných vztahů. Příslušné orgány by měly informovat své ústřední orgány o takových dohodách nebo ujednáních.
- (78) Ve zvláštních případech ve věcech rodičovské odpovědnosti, které spadají do působnosti tohoto nařízení, by ústřední orgány měly při poskytování pomoci soudům a příslušným orgánům, jakož i nositelům rodičovské odpovědnosti navzájem spolupracovat. Pomoc poskytovaná dožádaným ústředním orgánem by měla zahrnovat zejména nalezení dítěte buď přímo, nebo prostřednictvím soudů, příslušných orgánů nebo jiných subjektů, je-li to nezbytné k vyřízení žádosti podle tohoto nařízení, jakož i poskytnutí jakékoli další informace relevantní v řízeních ve věcech rodičovské odpovědnosti.
- (79) Dožádané ústřední orgány by rovněž měly učinit všechny vhodné kroky, aby v případě potřeby usnadnily komunikaci mezi soudy, zejména pokud jde o uplatnění pravidel o přenesení příslušnosti, o předběžných opatřeních včetně opatření zajišťovacích v naléhavých případech, zejména pokud se týkají mezinárodních únosů dětí a jsou zaměřena na ochranu dítěte před vážným nebezpečím uvedeným v čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980, a o překážce litispendence a závislých žalobách. Za tímto účelem může být poskytování informací pro další přímou komunikaci v některých případech dostačující (například poskytnutí kontaktních údajů orgánů péče o děti, sítě soudců nebo příslušného soudu).
- (80) Pro dosažení cílů tohoto nařízení a aniž by byly dotčeny jakékoliv požadavky podle vnitrostátního práva procesního, měl by mít dožadující soud nebo příslušný orgán volnost při výběru z různých možností, které má k dispozici pro získání nezbytných informací.
- (81) Pokud je podána žádost s podpůrnými důvody o zprávu či jakékoli další informace relevantní v řízeních ve věcech rodičovské odpovědnosti v dožadujícím členském státě, měly by ústřední orgány, přímo nebo prostřednictvím soudů, příslušných orgánů nebo jiných subjektů dožádaného členského státu tuto žádost vyřídit. Žádost by měla uvádět zejména popis řízení, pro nějž jsou informace zapotřebí, a faktické situace, z níž řízení vyplynulo.
- (82) Pokud soud členského státu již rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti vydal, nebo takové rozhodnutí zvažuje, a pokud má být toto rozhodnutí provedeno v jiném členském státě, měl by tento soud mít možnost požádat, aby mu byly soudy nebo příslušné orgány uvedeného členského státu při provádění rozhodnutí nápomocny. To by mělo platit například pro rozhodnutí, kterým se přiznává právo na styk s dítětem pod dohledem, jenž má být vykonáván v jiném členském státě, než je členský stát, kde se

nachází soud, který styk nařizuje, nebo které zahrnuje jakákoli další doprovodná opatření soudů nebo příslušných orgánů v členském státě, kde má být rozhodnutí provedeno.

- (83) Zvažuje-li soud nebo příslušný orgán členského státu umístění dítěte do jiného členského státu, měl by před umístěním nejdříve proběhnout postup konzultace za účelem získání souhlasu. Soud nebo příslušný orgán, který zvažuje umístění, by měl před tím, než nařídí či zařídí umístění, získat souhlas příslušného orgánu členského státu, v němž by bylo dítě umístěno. Členské státy by kromě toho v souladu s judikaturou Soudního dvora měly stanovit jasná pravidla a postupy pro získání souhlasu podle tohoto nařízení způsobem zaručujícím právní jistotu a rychlost řízení. Tyto postupy by měly mimo jiné umožnit příslušnému orgánu, aby vydal či odmítl souhlas v krátké lhůtě. Nevyjádří-li se příslušný orgán do tří měsíců, nemělo by to být chápáno jako souhlas a bez souhlasu by se umístění nemělo uskutečnit. Žádost o souhlas by měla zahrnovat přinejmenším zprávu o dítěti spolu s důvody navrhovaného umístění nebo poskytnutí péče, očekávanou dobu trvání umístění, informace o zvažovaném financování a být doplněna o jakékoli další informace, jež by dožádaný členský stát mohl považovat za relevantní, jako například o plánovaném dozoru nad opatřeními, o ujednáních ohledně kontaktu s rodiči, jinými příbuznými nebo osobami, k nimž má dítě úzký vztah, nebo o důvodech, proč takový kontakt není zvažován s ohledem na článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. S ohledem na judikaturu Soudního dvora, pokud byl souhlas s umístěním vydán na určitou dobu, neměl by se vztahovat na rozhodnutí nebo ujednání, jimiž se prodlužuje doba trvání umístění. Za takovýchto okolností by měla být podána nová žádost o souhlas.
- (84) Pokud je rozhodnutí o umístění dítěte do ústavní výchovy nebo pěstounské péče zvažováno v členském státě obvyklého pobytu dítěte, měl by soud v nejranější fázi řízení zvážit vhodná opatření k zajištění dodržování práv dítěte, zejména práva na zachování totožnosti a kontaktu s rodiči nebo případně s jinými příbuznými, a to s ohledem na články 8, 9 a 20 Úmluvy OSN o právech dítěte. Pokud má soud povědomí o úzkém vztahu dítěte k jinému členskému státu, mohla by vhodná opatření zejména zahrnovat oznámení konzulárnímu orgánu tohoto členského státu, použije-li se čl. 37 písm. b) Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích. Tato vědomost by mohla vycházet rovněž z informací poskytnutých ústředním orgánem tohoto jiného členského státu. Vhodná opatření by mohla rovněž zahrnovat žádost o informace týkající se rodiče, příbuzného nebo jiných osob, jež mohou být způsobilé pečovat o dítě, podanou podle tohoto nařízení tomuto členskému státu. Podle okolností by soud mohl navíc rovněž požádat o informace o řízeních a rozhodnutích týkajících se rodiče nebo sourozenců dítěte. V první řadě by se měl i nadále zohlednit nejlepší zájem dítěte. Žádným z těchto ustanovení by neměly být dotčeny zejména vnitrostátní právní předpisy nebo postupy použitelné pro rozhodnutí o umístění vydané soudem nebo příslušným orgánem členského státu, který umístění zvažuje. Zejména by těmito ustanoveními neměla orgánům členského státu, který je příslušný, vzniknout povinnost umístit dítě do jiného členského státu nebo jinak zapojit uvedený členský stát do rozhodování nebo řízení o umístění.
- (85) Jelikož čas je ve věcech rodičovské odpovědnosti zásadní, měly by informace požadované podle ustanovení tohoto nařízení o spolupráci, mimo jiné v oblasti shromažďování a výměny informací relevantních v řízeních ve věcech rodičovské odpovědnosti, a rozhodnutí, kterým se uděluje nebo odmítá souhlas k umístění dítěte v jiném členském státě, předány dožadujícímu členskému státu ústředním orgánem dožádaného členského státu nejpozději tři měsíce po přijetí žádosti, kromě případů, kdy to znemožňují výjimečné okolnosti. Toto by mělo zahrnovat povinnost příslušného vnitrostátního orgánu poskytnout informace dožádanému ústřednímu orgánu v takové lhůtě, aby mohl tento časový rámec dodržet, nebo vysvětlit, proč poskytnuty nemohou

být. Všechny zapojené příslušné orgány by se nicméně měly snažit poskytnout odpovědi ještě rychleji než v této maximální lhůtě.

- (86) Skutečnost, že schůze ústředních orgánů svolává zejména Komise v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci v souladu s rozhodnutím 2001/470/ES, by neměla bránit organizování jiných schůzí ústředních orgánů.
- (87) Pokud v tomto nařízení není stanoveno jinak, mělo by se nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (9) použít na zpracování osobních údajů členskými státy při uplatňování tohoto nařízení. Zejména proto, aby nebylo ohroženo vyřízení žádosti podle tohoto nařízení, například o navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980, nebo žádosti, aby soud zvážil potřebu přijetí opatření na ochranu osoby nebo jmění dítěte, lze oznámení subjektu údajů podle čl. 14 odst. 1 až 4 nařízení (EU) 2016/679, například ohledně údajů požadovaných pro nalezení dítěte, odložit až do doby, než bude žádost o tyto informace vyřízena. Tato výjimka je v souladu s čl. 14 odst. 5, jakož i čl. 23 odst. 1 písm. f), g), i) a j) nařízení (EU) 2016/679. To by nemělo bránit zprostředkovateli, soudu nebo příslušnému orgánu, jemuž byly předány informace, aby přijal opatření na ochranu dítěte, nebo zajistil jejich přijetí, v případě, že dítěti hrozí újma nebo že existují náznaky takového nebezpečí.
- (88) V případech, kdy by zveřejnění nebo potvrzení relevantních informací mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu dítěte nebo jiné osoby, pokud například došlo k domácímu násilí a soud nařídil nezpřístupnit novou adresu dítěte žadateli, toto nařízení usiluje o nalezení křehké rovnováhy. Toto nařízení sice stanoví, že ústřední orgán, soud nebo příslušný orgán by neměl zveřejnit ani potvrdit žadateli nebo třetí straně žádné informace shromážděné nebo předané pro účely tohoto nařízení, pokud shledá, že by to mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu dítěte nebo jiné osoby, nicméně však zdůrazňuje, že by to nemělo bránit shromažďování a předávání informací ústředními orgány, soudy a příslušnými orgány a mezi nimi, pokud je to nezbytné k plnění povinností podle tohoto nařízení. To znamená, že pokud je to možné a vhodné, mělo by být možné žádost zpracovat podle tohoto nařízení, aniž by žadateli byly poskytnuty všechny informace potřebné k jejímu zpracování. Pokud tak stanoví vnitrostátní právo, může například ústřední orgán zahájit řízení jménem žadatele, aniž by žadateli předal informace o místě pobytu dítěte. V případech, kdy by samotné podání žádosti mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost či svobodu dítěte nebo jiné osoby, by však neměla podle tohoto nařízení existovat povinnost takovou žádost podat.
- (89) Za účelem zajištění aktualizace osvědčení používaných v souvislosti s uplatňováním kapitol III a IV tohoto nařízení, by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), pokud jde o změny příloh I až IX tohoto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů (10). Zejména s cílem zajistit rovnou účast na vypracování aktů v přenesené pravomoci obdrží Rada všechny dokumenty ve stejné době jako odborníci členských států a její odborníci mají soustavně přístup na schůze skupin odborníků Komise, které se zabývají se vypracováním aktů v přenesené pravomoci.
- (90) Kontinuita mezi Úmluvou vypracovanou na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí v manželských věcech z roku 1998 (11) (dále jen „úmluva Brusel II“), nařízením (ES) č. 1347/2000, nařízením (ES) č. 2201/2003 a tímto nařízením by měla být zajištěna v rozsahu, v němž ustanovení zůstala nezměněna, a měla by být stanovena přechodná ustanovení za tímto účelem. Stejná potřeba kontinuity

trvá, i pokud jde o výklad, mimo jiné Soudním dvorem, úmluvy Brusel II z roku 1998 a nařízení (ES) č. 1347/2000 a (ES) č. 2201/2003.

- (91) Připomíná se, že v případě dohod s jedním nebo více třetími státy, které členský stát uzavřel před datem svého přistoupení k Unii, se použije článek 351 Smlouvy o fungování EU.
- (92) Právo rozhodné ve věcech rodičovské odpovědnosti by mělo být určeno v souladu s ustanoveními kapitoly III Haagské úmluvy z roku 1996. Při používání této úmluvy v řízení u soudu členského státu, v němž se uplatňuje toto nařízení, by se odkazem v čl. 15 odst. 1 uvedené úmluvy na „ustanovení kapitoly II“ uvedené úmluvy měl rozumět odkaz na „ustanovení tohoto nařízení“.
- (93) Pro řádné uplatňování tohoto nařízení by Komise měla posuzovat jeho používání a navrhnout nezbytné změny.
- (94) Komise by měla zveřejňovat a aktualizovat informace, které jí sdělí členské státy.
- (95) V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) a ke Smlouvě o fungování EU, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.
- (96) V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko nepodílí na přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.
- (97) Evropský inspektor ochrany údajů byl konzultován v souladu s čl. 41 odst. 2 druhým pododstavcem a čl. 46 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 45/2001 [\(12\)](#) a vydal stanovisko dne 15. února 2018 [\(13\)](#).
- (98) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být kvůli rozdílům ve vnitrostátních pravidlech, jimiž se řídí uznávání a výkon rozhodnutí, dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, ale může jich být spíše díky přímé použitelnosti a závazné povaze tohoto nařízení lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na občanské věci týkající se:
 - a) rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné;
 - b) přiznání, výkonu, převedení a omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti.
2. Věci uvedené v odst. 1 písm. b) mohou zahrnovat zejména:
 - a) právo péče o dítě a právo na styk s dítětem;
 - b) poručnictví, opatrovnictví a podobné instituty;

- c)určení osoby, orgánu nebo jiného subjektu odpovědných za dítě či jeho jmění nebo pověřených zastupováním dítěte či napomáháním dítěti a stanovení jejich úkolů;
- d) umístění dítěte do ústavní výchovy nebo pěstounské péče;
- e)opatření k ochraně dítěte spojená se správou, zachováním nebo nakládáním se jměním dítěte.

3. Kapitoly III a VI tohoto nařízení se použijí na protiprávní přemístění nebo zadržení dítěte, pokud se týká více než jednoho členského státu, a doplňují tak Haagskou úmluvu z roku 1980. Kapitola IV tohoto nařízení se použije na rozhodnutí, která nařizují navrácení dítěte do jiného členského státu podle Haagské úmluvy z roku 1980 a která musí být vykonána v jiném členském státě, než je členský stát, v němž byla vydána.

4. Toto nařízení se nevztahuje na:

- a) určení nebo popření rodičovství;
- b)rozhodnutí o osvojení, opatření týkající se péče před osvojením nebo na neplatnost či zrušení osvojení;
- c) příjmení a jména dítěte;
- d) nabytí svéprávnosti;
- e) vyživovací povinnosti;
- f) správy jmění nebo dědictví;
- g) opatření přijatá v důsledku protiprávních činů spáchaných dětmi.

Článek 2

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se „rozhodnutím“ rozumí rozhodnutí soudu členského státu, včetně usnesení, příkazu nebo rozsudku, týkající se rozvodu, rozluky, prohlášení manželství za neplatné nebo rodičovské odpovědnosti;

Pro účely kapitoly IV „rozhodnutí“ zahrnuje:

- a)rozhodnutí vydané v jednom členském státě, kterým se nařizuje navrácení dítěte do jiného členského státu podle Haagské úmluvy z roku 1980 a které musí být vykonáno v jiném členském státě, než je členský stát, v němž bylo vydáno;
- b)předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích nařízená soudem, který je podle tohoto nařízení příslušný k rozhodnutí ve věci samé, nebo opatření nařízená v souladu s čl. 27 odst. 5 ve spojení s článkem 15.

Pro účely kapitoly IV „rozhodnutí“ nezahrnuje předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích, která takový soud nařídil, aniž by předvolal odpůrce, ledaže bylo rozhodnutí obsahující uvedené opatření doručeno odpůrci před jeho výkonem.

2. Pro účely tohoto nařízení se rovněž použijí tyto definice:

- 1)„soudem“ se rozumí jakýkoli orgán kteréhokoli členského státu příslušný k rozhodování ve věcech spadajících do oblasti působnosti tohoto nařízení;

2) „veřejnou listinou“ se rozumí písemnost, která byla formálně vyhotovena nebo registrována jako veřejná listina v kterémkoli členském státě ve věcech spadajících do oblasti působnosti tohoto nařízení a jejíž pravost:

- a) se vztahuje na podpis a obsah listiny; a
 - b) byla ověřena orgánem veřejné moci nebo jiným orgánem k tomu zmocněným. Členské státy v souladu s článkem 103 sdělí tyto orgány Komisi;
- 3) „dohodou“ se pro účely kapitoly IV rozumí písemnost, která není veřejnou listinou, byla uzavřena stranami v záležitostech spadajících do oblasti působnosti tohoto nařízení a byla registrována orgánem veřejné moci sděleným členským státem Komisi v souladu s článkem 103 za tímto účelem;
- 4) „členským státem původu“ se rozumí členský stát, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno, ve kterém byla veřejná listina formálně vyhotovena nebo registrována nebo ve kterém byla dohoda zaregistrována;
- 5) „členským státem výkonu“ se rozumí členský stát, v němž je navrhován výkon rozhodnutí, veřejné listiny nebo dohody;
- 6) „dítětem“ se rozumí každá osoba mladší 18 let;
- 7) „rodičovskou odpovědností“ se rozumějí veškerá práva a povinnosti fyzické nebo právnické osoby týkající se dítěte nebo jmění dítěte, která jsou jí svěřeny rozhodnutím, ze zákona nebo právně závaznou dohodou, včetně práva péče o dítě a práva na styk s dítětem;
- 8) „nositelům rodičovské odpovědnosti“ se rozumí osoba, orgán nebo jiný subjekt, které mají rodičovskou odpovědnost k dítěti;
- 9) „právo péče o dítě“ zahrnuje práva a povinnosti vztahující se k péči o osobu dítěte, a zejména právo určit místo pobytu dítěte;
- 10) „právem na styk s dítětem“ se rozumí práva na styk s dítětem, včetně práva odvést dítě na omezenou dobu na místo odlišné od místa jeho obvyklého pobytu;
- 11) „protiprávním přemístěním nebo zadržením“ se rozumí přemístění nebo zadržení dítěte, pokud:

- a) je tímto přemístěním nebo zadržením porušováno právo péče o dítě vyplývající z rozhodnutí, ze zákona nebo z právně závazné dohody podle právních předpisů členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před přemístěním nebo zadržením; a
- b) v době přemístění nebo zadržení bylo skutečně vykonáváno právo péče o dítě, ať společně nebo samostatně, nebo by toto právo bylo vykonáváno, kdyby k přemístění nebo zadržení nedošlo.

3. Pro účely článků 3, 6, 10, 12, 13, 51, 59, 75, 94 a 102 se pojem „státní příslušnost“ nahrazuje pro Irsko a Spojené království pojmem „domicil“ a má tentýž význam jako v právních systémech těchto členských států.

KAPITOLA II

PŘÍSLUŠNOST VE VĚCECH MANŽELSKÝCH A VE VĚCECH RODIČOVSKÉ ODPOVĚDNOSTI

ODDÍL 1

Rozvod, rozluka a prohlášení manželství za neplatné

Článek 3

Obecná příslušnost

Ve věcech týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné jsou příslušné soudy členského státu,

a) na jehož území:

- i) mají manželé obvyklý pobyt,
 - ii) měli manželé poslední obvyklý pobyt, pokud zde jeden z nich ještě bydlí,
 - iii) má odpůrce obvyklý pobyt,
 - iv) v případě společného návrhu má alespoň jeden z manželů obvyklý pobyt,
 - v) má navrhovatel obvyklý pobyt, pokud zde pobýval nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu, nebo
 - vi) má navrhovatel obvyklý pobyt, pokud zde pobýval nejméně šest měsíců bezprostředně před podáním návrhu, a zároveň je státním příslušníkem tohoto členského státu; nebo
- b) jehož státními příslušníky jsou oba manželé.

Článek 4

Protinávrh

Soud, u něhož probíhá řízení na základě článku 3, je rovněž příslušný rozhodovat o protinávrhu, pokud uvedený protinávrh spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.

Článek 5

Přeměna rozluky na rozvod

Aniž je dotčen článek 3, je soud členského státu, který vydal rozhodnutí o rozluce, rovněž příslušný pro přeměnu této rozluky na rozvod, pokud to právní předpisy tohoto členského státu umožňují.

Článek 6

Zbytková příslušnost

1. S výhradou odstavce 2, není-li žádný soud některého členského státu příslušný podle článků 3, 4 nebo 5, určí se příslušnost v každém členském státě v souladu s právem tohoto státu.
2. Manžel, který má obvyklý pobyt na území některého členského státu nebo je státním příslušníkem některého členského státu, může být v jiném členském státě žalován pouze v souladu s články 3, 4 a 5.
3. Proti odpůrci, který nemá obvyklý pobyt v některém členském státě a není ani státním příslušníkem některého členského státu, může kterýkoli státní příslušník některého členského státu, který má obvyklý pobyt na území jiného členského státu, využít stejně jako státní příslušník tohoto státu pravidla pro určení příslušnosti platná v tomto státě.

ODDÍL 2

Rodičovská odpovědnost

Článek 7

Obecná příslušnost

1. Soudy členského státu jsou příslušné ve věcech rodičovské odpovědnosti k dítěti, které má v době zahájení řízení obvyklý pobyt na území tohoto členského státu.
2. Odstavec 1 tohoto článku se použije s výhradou článků 8 až 10.

Článek 8

Zachování příslušnosti ve vztahu k právu na styk s dítětem

1. V případě, že se dítě zákonným způsobem přestěhuje z jednoho členského státu do jiného a získá zde nový obvyklý pobyt, ponechají si soudy členského státu předchozího obvyklého pobytu dítěte odchylně od článku 7 příslušnost po dobu tří měsíců od přestěhování pro úpravu rozhodnutí o právu na styk s dítětem vydaného v tomto členském státě před přestěhováním dítěte, má-li osoba, jíž bylo přiznáno právo na styk s dítětem na základě tohoto rozhodnutí, nadále obvyklý pobyt v členském státě předchozího obvyklého pobytu dítěte.
2. Odstavec 1 se nepoužije, pokud nositel práva na styk s dítětem uvedený v odstavci 1 přijal příslušnost soudů členského státu nového obvyklého pobytu dítěte tím, že se účastní řízení u těchto soudů, aniž by vznesl námitku jejich nepřislušnosti.

Článek 9

Příslušnost v případech protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte

Aniž je dotčen článek 10, v případech protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte jsou soudy členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před svým protiprávním přemístěním nebo zadržením, příslušné do doby, kdy dítě získá obvyklý pobyt v jiném členském státě, a:

- a) každá osoba, orgán nebo jiný subjekt mající právo péče o dítě dá souhlas k přemístění nebo zadržení; nebo
- b) dítě v tomto jiném členském státě pobývalo po dobu nejméně jednoho roku poté, co se osoba, orgán nebo jiný subjekt mající právo péče o dítě dozvěděla nebo se měla dozvědět místo pobytu dítěte, dítě si ve svém novém prostředí zvyklo a byla splněna nejméně jedna z těchto podmínek:
 - i) do jednoho roku poté, kdy se nositel práva péče o dítě dozvěděl nebo se měl dozvědět místo pobytu dítěte, nebyla podána žádost o navrácení dítěte u příslušných orgánů členského státu, do kterého bylo dítě přemístěno nebo ve kterém je zadržováno;
 - ii) žádost o navrácení dítěte podaná nositelem práva péče o dítě byla vzata zpět a ve lhůtě stanovené v bodě i) nebyla podána nová žádost;

- iii) žádost o navrácení dítěte podaná nositelem práva péče o dítě byla zamítnuta soudem členského státu z jiných důvodů než na základě čl. 13 odst. 1 písm. b) nebo čl. 13 odst. 2 Haagské úmluvy z roku 1980 a proti rozhodnutí již není možné podat řádný opravný prostředek;
- iv) žádný soud nezahájil řízení podle čl. 29 odst. 3 a 5 v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením;
- v) soudy členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, vydaly rozhodnutí o právu péče o dítě, které neukládá navrácení dítěte.

Článek 10

Volba soudu

1. Soudy členského státu jsou příslušné ve věcech rodičovské odpovědnosti, jsou-li splněny tyto podmínky:

a) dítě má silný vztah k tomuto členskému státu, zejména z toho důvodu, že:

- i) nejméně jeden z nositelů rodičovské odpovědnosti má v tomto členském státě obvyklý pobyt;
- ii) se jedná o předchozí obvyklý pobyt dítěte; nebo
- iii) dítě je státním příslušníkem tohoto členského státu;

b) strany, jakož i kterýkoli jiný nositel rodičovské odpovědnosti:

- i) se dohodly svobodně na příslušnosti, nejpozději v okamžiku zahájení řízení u soudu; nebo
- ii) výslovně přijaly uvedenou příslušnost v průběhu daného řízení a soud zajistil, že všechny strany jsou informovány o svém právu příslušnost nepřijmout; a

c) výkon příslušnosti je v nejlepším zájmu dítěte.

2. Dohoda o volbě soudu podle odst. 1 písm. b) musí mít písemnou formu, musí být datována a podepsána stranami nebo zaprotokolována soudem v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy. Požadavek písemné formy je dodržen při jakémkoli sdělení elektronickou cestou, jež umožňuje trvalý záznam dohody.

Osoby, které se staly stranami řízení poté, co bylo zahájeno řízení u soudu, mohou vyjádřit svůj souhlas poté, co bylo zahájeno řízení u soudu. Pokud nevznesou námitky, považuje se jejich souhlas za daný.

3. Pokud se strany nedohodnou jinak, příslušnost stanovená podle odstavce 1 končí, jakmile:

- a) proti rozhodnutí vydanému v uvedeném řízení již není možné podat řádný opravný prostředek; nebo
- b) řízení skončí z jiného důvodu.

4. Příslušnost stanovená podle odst. 1 písm. b) bodu ii) je výlučná.

Článek 11

Příslušnost založená na přítomnosti dítěte

1. Pokud nelze zjistit obvyklý pobyt dítěte a nelze určit příslušnost podle článku 10, jsou příslušné soudy členského státu, ve kterém se dítě zdržuje.
2. Příslušnost podle odstavce 1 se použije i na děti, které jsou uprchlíky, nebo děti mezinárodně přemístěné z důvodu nepokojů v členském státě jejich obvyklý pobyt.

Článek 12

Přenesení příslušnosti na soud jiného členského státu

1. Ve výjimečných případech může soud členského státu příslušný k rozhodnutí ve věci samé na návrh některé strany nebo z vlastního podnětu, pokud se domnívá, že soud jiného členského státu, ke kterému má dítě zvláštní vztah, je v konkrétním případě schopen lépe posoudit nejlepší zájem dítěte, přerušit řízení nebo jeho určitou část a buď:

- a) stanovit lhůtu jedné nebo více stranám, aby informovaly soud tohoto jiného členského státu o probíhajícím řízení a možnosti přenést příslušnost a aby podaly u tohoto soudu návrh; nebo
- b) požádat soud jiného členského státu, aby převzal příslušnost v souladu s odstavcem 2.

2. Soud jiného členského státu může z důvodu zvláštních okolností případu v nejlepším zájmu dítěte přijmout příslušnost do šesti týdnů od:

- a) podání návrhu v souladu s odst. 1 písm. a), nebo
- b) obdržení žádosti v souladu s odst. 1 písm. b).

Soud, u něhož bylo řízení zahájeno později nebo který byl požádán o převzetí příslušnosti, informuje bez prodlení soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první. Pokud příslušnost přijme, soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, rozhodne, že není příslušný.

3. Soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, pokračuje ve výkonu své příslušnosti, pokud neobdržel informaci o přijetí příslušnosti od soudu jiného členského státu do sedmi týdnů od:

- a) uplynutí lhůty, v níž měly strany podat návrh u soudu jiného členského státu v souladu s odst. 1 písm. a); nebo
- b) obdržení žádosti soudem v souladu s odst. 1 písm. b).

4. Pro účely odstavce 1 se má se za to, že dítě má k členskému státu zvláštní vztah, pokud tento členský stát:

- a) se stal místem obvyklého pobytu dítěte poté, co bylo zahájeno řízení u soudu uvedeného v odstavci 1;
- b) je místem předchozího obvyklého pobytu dítěte;
- c) je státem státní příslušnosti dítěte;
- d) je místem obvyklého pobytu nositele rodičovské odpovědnosti; nebo
- e) je místem, kde se nachází jmění dítěte, a věc se týká opatření k ochraně dítěte ve vztahu ke správě, zachování a nakládání s tímto jměním.

5. Pokud byla stanovena výlučná příslušnost soudu podle článku 10, nemůže tento soud přenést příslušnost na soud jiného členského státu.

Článek 13

Žádost soudu členského státu, který není příslušný, o přenesení příslušnosti

1. Ve výjimečných případech a aniž je dotčen článek 9, pokud se soud členského státu, který není příslušný podle tohoto nařízení, avšak ke kterému má dítě zvláštní vztah v souladu s čl. 12 odst. 4, domnívá, že je v konkrétním případě schopen lépe posoudit nejlepší zájem dítěte, může požádat o přenesení příslušnosti soud členského státu, ve kterém má dítě obvyklý pobyt.

2. Dožádaný soud může souhlasit s přenesením příslušnosti do šesti týdnů od obdržení žádosti podle odstavce 1, pokud se domnívá, že vzhledem ke zvláštním okolnostem případu je přenesení v nejlepším zájmu dítěte. Pokud dožádaný soud souhlasí s přenesením příslušnosti, informuje o tom bez prodlení dožadující soud. Pokud dožádaný soud nevysloví s přenesením příslušnosti souhlas v uvedené lhůtě, není příslušnost na dožadující soud přenesena.

Článek 14

Zbytková příslušnost

Není-li žádný soud některého členského státu příslušný podle článků 7 až 11, určí se příslušnost v každém členském státě v souladu s právem tohoto členského státu.

Článek 15

Předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích v naléhavých případech

1. V naléhavých případech, a to i tehdy, kdy je k rozhodnutí ve věci samé příslušný soud jiného členského státu, jsou soudy členského státu příslušné nařídit předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích, která jsou dostupná podle práva tohoto členského státu, pokud jde o:

- a) dítě nacházející se v uvedeném členském státě; nebo
- b) jmění dítěte nacházející se v uvedeném členském státě.

2. Pokud to ochrana nejlepšího zájmu dítěte vyžaduje, soud, jež opatření uvedená v odstavci 1 tohoto článku nařídil, buď přímo v souladu s článkem 86 nebo prostřednictvím ústředních orgánů určených podle článku 76, neprodleně informuje soud nebo příslušný orgán členského státu, který je příslušný podle článku 7, případně kterýkoli soud členského státu vykonávající příslušnost podle tohoto nařízení k rozhodnutí ve věci samé.

3. Opatření přijatá podle odstavce 1 pozbývají účinnosti, jakmile soud členského státu, který je příslušný k rozhodnutí ve věci samé podle tohoto nařízení, přijal opatření, která považuje za vhodná.

Tento soud může ve vhodných případech o svém rozhodnutí buď přímo v souladu s článkem 86 nebo prostřednictvím ústředních orgánů určených podle článku 76 informovat soud, jenž nařídil předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích.

Článek 16

Předběžné otázky

1. Závise-li výsledek řízení ve věci nespádající do oblasti působnosti tohoto nařízení u soudu členského státu na rozhodnutí o předběžné otázce týkající se rodičovské odpovědnosti, může soud v tomto členském státě v dané otázce pro účely uvedeného řízení rozhodnout, i když tento členský stát není podle tohoto nařízení příslušný.
2. Rozhodnutí o předběžné otázce podle odstavce 1 má účinky pouze v řízení, pro něž bylo vydáno.
3. Pokud se pro platnost právního jednání, který byl nebo má být učiněn jménem dítěte v řízení o dědictví před soudem členského státu, vyžaduje povolení nebo schválení soudu, může soud v tomto členském státě rozhodnout, zda uvedené právní jednání povolí či schválí, i když není podle tohoto nařízení příslušný.
4. Ustanovení čl. 15 odst. 2 se použije obdobně.

ODDÍL 3

Společná ustanovení

Článek 17

Zahájení řízení u soudu

Za zahájení řízení u soudu se považuje okamžik, kdy:

- a) byl podán u soudu návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro doručení odpůrci;
- b) písemnost byla převzata orgánem odpovědným za její doručení v případě, že musí být doručena před podáním k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro podání písemnosti u soudu; nebo
- c) bylo soudem vydáno rozhodnutí o zahájení řízení, je-li řízení zahájeno z vlastního podnětu soudu, nebo, není-li takové rozhodnutí vyžadováno, okamžik, kdy soud provedl zápis věci do rejstříku.

Článek 18

Zkoumání příslušnosti

Pokud je řízení zahájeno u soudu členského státu, který není podle tohoto nařízení příslušný k rozhodnutí ve věci samé, přičemž k rozhodnutí ve věci samé je podle tohoto nařízení příslušný soud jiného členského státu, vysloví tento soud bez návrhu, že není příslušný.

Článek 19

Zkoumání přípustnosti

1. Pokud se odpůrce, který má obvyklý pobyt v jiném státě, než je členský stát, ve kterém bylo zahájeno řízení, nedostaví k soudu, přeruší příslušný soud řízení do té doby, než bude prokázáno, že odpůrce mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že k tomu byly učiněny veškeré nezbytné kroky.

2. Má-li být návrh na zahájení řízení nebo jiná obdobná písemnost zaslán podle tohoto nařízení z jednoho členského státu do druhého, použije se místo odstavce 1 tohoto článku článek 19 nařízení (ES) č. 1393/2007.

3. Pokud nelze použít nařízení (ES) č. 1393/2007, zašle se návrh na zahájení řízení nebo jiná obdobná písemnost do ciziny podle článku 15 Haagské úmluvy ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních.

Článek 20

Prekážka litispendence a závislé žaloby

1. Pokud je řízení ve věcech týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné mezi týmiž stranami zahájeno u soudů různých členských států, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první.

2. S výjimkou případů, kdy je příslušnost jednoho ze soudů založena výhradně na článku 15, pokud je řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti ke stejnému dítěti a v téže věci zahájeno u soudů různých členských států, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první.

3. Pokud je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, vysloví soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, nepřislušnost ve prospěch soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první.

V tom případě může strana, která podala návrh na zahájení řízení u soudu, u něhož bylo řízení zahájeno později, přenést toto řízení k soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první.

4. Je-li řízení zahájeno u soudu členského státu, jehož výlučná příslušnost je dána přijetím příslušnosti podle článku 10, přeruší soud jiného členského státu řízení, dokud soud, u něhož bylo zahájeno řízení na základě dohody nebo přijetí, nevysloví, že podle dohody nebo přijetí není příslušný.

5. Určil-li soud svou výlučnou příslušnost na základě přijetí příslušnosti podle článku 10, vysloví soud jiného členského státu nepřislušnost ve prospěch tohoto soudu, a to v rozsahu, v němž daný soud určil svou příslušnost.

Článek 21

Právo dítěte vyjádřit svůj názor

1. Soudy členských států při výkonu své příslušnosti podle oddílu 2 této kapitoly poskytnou v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy dítěti, které je schopno formulovat svůj názor, skutečnou a účinnou příležitost jej vyjádřit, a to buď přímo nebo prostřednictvím zástupce či vhodného subjektu.

2. Pokud soud v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy dítěti v souladu s tímto článkem poskytne příležitost vyjádřit svůj názor, přikládá názoru dítěte náležitý význam s ohledem na jeho věk a stupeň vyspělosti.

KAPITOLA III

MEZINÁRODNÍ ÚNOS DÍTĚTE

Článek 22

Navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980

V případě, že osoba, orgán nebo jiný subjekt namítající údajné porušení práva péče o dítě požádá buď přímo či prostřednictvím ústředního orgánu soud v členském státě o rozhodnutí na základě Haagské úmluvy z roku 1980 nařizující navrácení dítěte mladšího 16 let, které bylo protiprávně přemístěno do jiného členského státu nebo zadrženo v jiném členském státě, než je členský stát, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, použijí se doplňkově k Haagské úmluvě z roku 1980 články 23 až 29 a kapitola VI tohoto nařízení.

Článek 23

Přijímání a vyřizování žádostí ústředními orgány

1. Žádost uvedenou v článku 22 založenou na Haagské úmluvě z roku 1980 vyřizuje dožádaný ústřední orgán urychleně.

2. Ústřední orgán dožádaného členského státu po obdržení žádosti uvedené v článku 22 potvrdí její přijetí do pěti pracovních dnů. Bez zbytečného odkladu uvědomí ústřední orgán dožadujícího členského státu, nebo případně navrhovatele, o prvních krocích, které byly nebo budou podniknuty za účelem vyřízení žádosti, a může požádat o další nezbytné písemnosti a informace.

Článek 24

Rychlý postup v soudním řízení

1. Soud, u kterého je podána žádost o navrácení dítěte uvedená v článku 22, vyřizuje žádost urychleně, přičemž využívá nejrychlejší postupy, které vnitrostátní právo umožňuje.

2. Aniž je dotčen odstavec 1, vydá soud prvního stupně rozhodnutí nejpozději do šesti týdnů od zahájení řízení, s výjimkou případů, kdy to neumožňují mimořádné okolnosti.

3. S výjimkou případů, kdy to neumožňují mimořádné okolnosti, vydá nadřízený soud rozhodnutí nejpozději do šesti týdnů od okamžiku, kdy byly učiněny všechny nezbytné

procesní úkony, a soud je tak schopen opravný prostředek projednat v rámci jednání či jiným způsobem.

Článek 25

Alternativní řešení sporů

Soud co nejdříve a v kterékoli fázi řízení buď přímo či případně s pomocí ústředních orgánů vyzve strany, aby zvážily, zda jsou ochotny zapojit se do mediace či jiných prostředků alternativního řešení sporů, ledaže by to bylo v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, nebylo by to v konkrétním případě vhodné nebo by se tím řízení nepřiměřeně zdrželo.

Článek 26

Právo dítěte vyjádřit svůj názor v řízení o navrácení

Článek 21 tohoto nařízení se použije i v řízení o navrácení podle Haagské úmluvy z roku 1980.

Článek 27

Postup pro navrácení dítěte

1. Soud nemůže odmítnout navrácení dítěte, pokud osoba požadující navrácení dítěte nedostala příležitost být vyslechnuta.
2. Soud může v kterékoli fázi řízení s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu dítěte v souladu s článkem 15 posoudit, zda by měl být zajištěn styk mezi dítětem a osobou požadující navrácení dítěte.
3. Pokud soud zvažuje, že odmítne navrácení dítěte výhradně na základě čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980, nesmí navrácení dítěte odmítnout, pokud strana požadující navrácení dítěte soudu poskytne dostatečné důkazy, že byla přijata vhodná opatření k zajištění ochrany dítěte po jeho navrácení, nebo se o tom soud přesvědčí jinak.
4. Soud může pro účely odstavce 3 tohoto článku komunikovat s příslušnými orgány členského státu, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, a to buď přímo v souladu s článkem 86 nebo za pomoci ústředních orgánů.
5. Pokud soud nařídí navrácení dítěte, může případně nařídít předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích v souladu s článkem 15 tohoto nařízení s cílem chránit dítě před vážným nebezpečím uvedeným v čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980, pokud by přezkum a přijetí takových opatření nepřiměřeně nezdržoval řízení o navrácení.
6. Rozhodnutí nařizující navrácení dítěte může být prohlášeno za předběžně vykonatelné bez ohledu na jakýkoliv opravný prostředek, jestliže navrácení dítěte ještě před rozhodnutím o opravném prostředku vyžaduje jeho nejlepší zájem.

Článek 28

Výkon rozhodnutí nařizujících navrácení dítěte

1. Orgán příslušný k výkonu, jemuž byl podán návrh na výkon rozhodnutí nařizujícího navrácení dítěte do jiného členského státu, tuto žádost vyřídí urychleně.
2. Jestliže není rozhodnutí uvedené v odstavci 1 vykonáno do šesti týdnů ode dne zahájení vykonávacího řízení, má strana žádající o výkon nebo ústřední orgán vykonávajícího členského státu, právo žádat od orgánu příslušného k výkonu odůvodnění prodloužení.

Článek 29

Postup po odmítnutí navrácení dítěte podle čl. 13 odst. 1 písm. b) a čl. 13 odst. 2 Haagské úmluvy z roku 1980

1. Tento článek se použije, pokud je rozhodnutí o odmítnutí navrácení dítěte do jiného členského státu založeno výhradně na čl. 13 odst. 1 písm. b) nebo čl. 13 odst. 2 Haagské úmluvy z roku 1980.
2. Soud, který vydal rozhodnutí uvedené v odstavci 1, z vlastního podnětu vydá osvědčení na příslušném formuláři stanoveném v příloze I. Osvědčení se vyplní a vydá v jazyce rozhodnutí. Osvědčení lze také vydat v jiném úředním jazyce orgánů Evropské unie vyžádaném některou ze stran. Tímto nevzniká povinnost soudu, jenž osvědčení vydal, poskytnout překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích formuláře
3. Pokud v době, kdy soud vydal rozhodnutí uvedené v odstavci 1, již bylo u soudu v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením zahájeno řízení ve věci práva péče o dítě, tento soud, je-li mu toto řízení známo, do jednoho měsíce ode dne vydání rozhodnutí uvedeného v odstavci 1 předá soudu dotčeného členského státu přímo nebo prostřednictvím ústředních orgánů následující písemnosti:
 - a) jedno vyhotovení svého rozhodnutí uvedeného v odstavci 1;
 - b) osvědčení vydané podle odstavce 2; a
 - c) případně přepis, souhrn nebo protokol z jednání u soudu a další písemnosti, jež považuje za relevantní.
4. Soud v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, může, je-li to nezbytné, v souladu s článkem 91 po některé ze stran požadovat poskytnutí překladu nebo přepisu rozhodnutí uvedeného v odstavci 1 a jakýchkoli dalších písemností připojených k osvědčení v souladu s odst. 3 písm. c) tohoto článku.
5. Pokud v jiných případech než v případech uvedených v odstavci 3 do tří měsíců od oznámení rozhodnutí uvedeného v odstavci 1 některá ze stran podá u soudu v členském státě, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, návrh na zahájení řízení ve věci práva péče o dítě, musí tato strana předložit soudu následující písemnosti:
 - a) jedno vyhotovení rozhodnutí uvedeného v odstavci 1;
 - b) osvědčení vydané podle odstavce 2; a

c) případně přepis, souhrn nebo protokol z jednání u soudu, který odmítl navrácení dítěte.

6. Bez ohledu na rozhodnutí o nenavrácení uvedené v odstavci 1 jsou všechna rozhodnutí ve věci práva péče o dítě vyplývající z řízení uvedeného v odstavcích 3 a 5, jež ukládají navrácení dítěte, vykonatelná v jiném členském státě v souladu s kapitolou IV.

KAPITOLA IV

UZNÁVÁNÍ A VÝKON

ODDÍL 1

Obecná ustanovení o uznávání a výkonu

Pododdíl 1

Uznávání

Článek 30

Uznávání rozhodnutí

1. Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v jiných členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.
2. Aniž je dotčen odstavec 3, nevyžaduje se zejména žádný zvláštní postup v případě aktualizace záznamů o osobním stavu v jednom členském státě na základě rozhodnutí týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, která byla vydána v jiném členském státě a proti kterým podle práva tohoto jiného členského státu není možné podat opravný prostředek.
3. Každá dotčená strana může v souladu s postupy stanovenými v člancích 59 až 62 a případně v oddílu 5 této kapitoly a v kapitole VI podat návrh na vydání rozhodnutí o neexistenci důvodů pro zamítnutí uznání, které jsou uvedeny v člancích 38 a 39.
4. Místní příslušnost soudů sdělených každým členským státem Komisi podle článku 103 se určuje podle práva členského státu, ve kterém je řízení v souladu s odstavcem 3 tohoto článku zahájeno.
5. Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u soudu členského státu jako předběžná otázka, může o ní tento soud rozhodnout.

Článek 31

Písemnosti, jež mají být předloženy pro účely uznání

1. Strana, která se zamýšlí v některém členském státě dovolat rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, musí předložit tyto náležitosti:

a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti; a

b) příslušné osvědčení vydané podle článku 36.

2. Je-li to nezbytné, může soud nebo příslušný orgán, u něž se strana dovolává rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, požádat tuto stranu, aby předložila v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení uvedeného v odst. 1 písm. b) tohoto článku.

3. Soud nebo příslušný orgán, u něž se strana dovolává rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, může požádat tuto stranu, aby předložila v souladu s článkem 91 kromě překladu či přepisu přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení i překlad nebo přepis daného rozhodnutí, pokud tento soud nebo příslušný orgán bez takového překladu nebo přepisu není schopen pokračovat v řízení.

Článek 32

Nepředložení písemností

1. Pokud písemnosti uvedené v čl. 31 odst. 1 nejsou předloženy, může soud nebo příslušný orgán určit lhůtu pro jejich předložení, přijmout rovnocenné písemnosti nebo, pokud nepovažuje další objasnění za potřebné, od jejich předložení upustit.

2. Pokud to soud nebo příslušný orgán vyžaduje, předloží se v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis takových rovnocenných dokumentů.

Článek 33

Přerušeni řízení

Soud, u něž se strana dovolává rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, může řízení zčásti nebo zcela přerušit, pokud:

- a) v členském státě původu byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek; nebo
- b) je podán návrh na vydání rozhodnutí o neexistenci důvodů pro zamítnutí uznání, které jsou uvedeny v článcích 38 a 39, nebo na vydání rozhodnutí o zamítnutí uznání pro některý z uvedených důvodů.

Pododdíl 2

Vykonatelnost a výkon

Článek 34

Vykonatelná rozhodnutí

1. Rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti vydaná v členském státě, v němž jsou vykonatelná, jsou vykonatelná v jiných členských státech, aniž se požaduje prohlášení vykonatelnosti.

2. Pro účely výkonu rozhodnutí přiznávajícího právo na styk s dítětem v jiném členském státě může soud původu prohlásit rozhodnutí za předběžně vykonatelné bez ohledu na případný opravný prostředek.

Článek 35

Písemnosti, jež mají být předloženy pro účely výkonu

1. Pro účely výkonu rozhodnutí v některém členském státě, které bylo vydáno v jiném členském státě, předloží strana žádající o výkon orgánu příslušnému pro výkon:

- a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti; a
- b) příslušné osvědčení vydané podle článku 36.

2. Pro výkon rozhodnutí v některém členském státě, které bylo vydáno v jiném členském státě a které nařizuje předběžné opatření včetně opatření zajišťovacího, předloží strana žádající o výkon orgánu příslušnému pro výkon:

- a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti;
- b) příslušné osvědčení vydané podle článku 36, osvědčující, že rozhodnutí je vykonatelné ve členském státě původu a že soud původu:

- i) je příslušný k rozhodnutí ve věci samé; nebo
- ii) nařídil opatření v souladu s čl. 27 odst. 5 ve spojení s článkem 15; a
- c) doklad o doručení rozhodnutí, pokud je opatření nařizováno bez předvolání odpůrce k soudu.

3. Orgán příslušný pro výkon může, je-li to nezbytné, požadovat po straně žádající o výkon, aby předložila v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení, které upřesňuje povinnost, jež má být vykonána.

4. Orgán příslušný pro výkon může požadovat po straně žádající o výkon, aby předložila v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis rozhodnutí, pokud bez takového překladu či přepisu nemůže pokračovat v řízení.

Pododdíl 3

Osvědčení

Článek 36

Vydání osvědčení

1. Soud členského státu původu sdělený Komisi podle článku 103 vydá na návrh strany osvědčení o:

- a) rozhodnutí ve věcech manželských za použití formuláře uvedeného v příloze II;
- b) rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti za použití formuláře uvedeného v příloze III;

c) rozhodnutí nařizujícím navrácení dítěte uvedeném v čl. 2 odst. 1 písm. a) a v příslušných případech o jakýchkoli předběžných opatřeních včetně opatření zajišťovacích nařízených v souladu s čl. 27 odst. 5 souvisejících s rozhodnutím za použití formuláře uvedeného v příloze IV.

2. Osvědčení se vyplní a vydá v jazyce rozhodnutí. Osvědčení lze také vydat v jiném úředním jazyce orgánů Evropské unie vyžádaném některou ze stran. Tímto nevzniká povinnost soudu, jenž osvědčení vydal, poskytnout překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení.

3. Vydání osvědčení nelze napadnout.

Článek 37

Oprava osvědčení

1. Soud členského státu původu sdělený Komisi podle článku 103 na návrh opraví a i bez návrhu může z vlastního podnětu opravit osvědčení, pokud z důvodu věcné chyby nebo opomenutí existuje rozpor mezi rozhodnutím, které má být vykonáno, a osvědčením.

2. Na postup pro opravu osvědčení se použije právo členského státu původu.

Pododdíl 4

Zamítnutí uznání a výkonu

Článek 38

Důvody pro odmítnutí uznání rozhodnutí ve věcech manželských

Uznání rozhodnutí ve věci rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné se odmítne:

- a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se uznání dovolává;
- b) jestliže odpůrce, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl písemně vyrozuměn o zahájení řízení v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který by mu umožnil přípravu na jednání před soudem, pokud není zjištěno, že odpůrce rozhodnutí jednoznačným způsobem přijal;
- c) jestliže je neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení mezi stejnými stranami v členském státě, v němž se uznání dovolává; nebo
- d) jestliže je neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v řízení mezi stejnými stranami v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, za předpokladu, že toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné k uznání rozhodnutí v členském státě, v němž se uznání dovolává.

Článek 39

Důvody pro zamítnutí uznání rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti

1. Uznání rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti se zamítne:

- a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se uznání dovolává, přičemž se zohlední nejlepší zájem dítěte;
- b) jestliže strana, v jejíž nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyla písemně vyrozuměna o zahájení řízení v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který by jí umožnil přípravu na jednání před soudem, pokud není zjištěno, že tato osoba rozhodnutí jednoznačným způsobem přijala;
- c) na návrh jakékoli osoby, která tvrdí, že rozhodnutí zasahuje do její rodičovské odpovědnosti, pokud bylo vydáno, aniž mohla tato osoba využít práva být vyslechnuta;
- d) pokud je neslučitelné s pozdějším rozhodnutím týkajícím se rodičovské odpovědnosti, které bylo vydáno v členském státě, v němž se uznání dovolává, a to v rozsahu, v němž je neslučitelné;
- e) pokud je neslučitelné s pozdějším rozhodnutím týkajícím se rodičovské odpovědnosti, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, ve které má dítě obvyklý pobyt, za předpokladu, že toto pozdější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro jeho uznání v členském státě, v němž se uznání dovolává, a to v rozsahu, v němž je neslučitelné; nebo
- f) pokud nebyl dodržen postup stanovený v článku 82.

2. Uznání rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti může být zamítnuto, pokud bylo vydáno, aniž byla dítěti, které je schopno vytvářet si vlastní názor, poskytnuta příležitost svůj názor vyjádřit v souladu s článkem 21, ledaže:

- a) se řízení týkalo pouze jmění dítěte a poskytnutí této příležitosti nebylo vyžadováno s ohledem na předmět řízení; nebo
- b) bylo nutné zohlednit závažné důvody, zejména naléhavost věci.

Článek 40

Postup pro zamítnutí uznání

1. Postupy stanovené v člancích 59 až 62 a případně v oddíle 5 této kapitoly a v kapitole VI se odpovídajícím způsobem použijí na návrh na zamítnutí uznání.
2. Místní příslušnost soudů sdělených každým členským státem Komisi podle článku 103, se určuje podle vnitrostátního práva členského státu, ve kterém je zahájeno řízení o neuznání.

Článek 41

Důvody pro zamítnutí výkonu rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti

Aniž je dotčen článek 56 odst. 6, zamítne se výkon rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti, bylo-li shledáno, že existuje některý z důvodů pro zamítnutí uznání uvedených v článku 39.

ODDÍL 2

Uznání a výkon některých privilegovaných rozhodnutí

Článek 42

Oblast působnosti

1. Tento oddíl se použije na následující druhy rozhodnutí, pokud byla osvědčena ve členském státě původu v souladu s článkem 47:

- a) rozhodnutí v tom rozsahu, v němž přiznávají právo na styk s dítětem; a
- b) rozhodnutí podle čl. 29 odst. 6, pokud neukládá navrácení dítěte.

2. Tento oddíl nebrání straně, aby žádala o uznání a výkon rozhodnutí uvedeného v odstavci 1 v souladu s ustanoveními o uznávání a výkonu uvedenými v oddíle 1 této kapitoly.

Pododdíl 1

Uznávání

Článek 43

Uznávání

1. Rozhodnutí uvedené v čl. 42 odst. 1 vydané ve členském státě je uznáváno v jiných členských státech, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení a bez možnosti napadnutí jeho uznání, ledaže je shledáno neslučitelným s rozhodnutím uvedeným v článku 50, a to pouze v rozsahu této neslučitelnosti.

2. Strana, která se zamýšlí v některém členském státě dovolat rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 vydaného v jiném členském státě, musí předložit tyto náležitosti:

- a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti; a
- b) příslušné osvědčení vydané podle článku 47.

3. Ustanovení čl. 31 odst. 2 a 3 se použijí obdobně.

Článek 44

Přerušování řízení

Soud, u něž se strana dovolává rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 vydaného v jiném členském státě, může řízení zčásti nebo zcela přerušit, pokud:

- a) byl podán návrh dovolávající se neslučitelnosti rozhodnutí s pozdějším rozhodnutím podle článku 50; nebo
- b) osoba, vůči níž je výkon navrhován, navrhla v souladu s článkem 48 zrušení osvědčení vydaného podle článku 47.

Pododdíl 2

Vykonatelnost a výkon

Článek 45

Vykonatelná rozhodnutí

1. Rozhodnutí uvedené v čl. 42 odst. 1 vydané v členském státě, v němž je vykonatelné, je vykonatelné podle tohoto oddílu v jiných členských státech, aniž se požaduje prohlášení vykonatelnosti.
2. Pro účely výkonu rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 písm. a) v jiném členském státě mohou soudy členského státu původu prohlásit rozhodnutí za předběžně vykonatelné bez ohledu na případný opravný prostředek.

Článek 46

Písemnosti, jež mají být předloženy pro účely výkonu

1. Pro účely výkonu rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 v některém členském státě, které bylo vydáno v jiném členském státě, předloží strana žádající o výkon orgánu příslušnému pro výkon:

- a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti; a
- b) příslušné osvědčení vydané podle článku 47.

2. Pro účely výkonu rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 písm. a) v některém členském státě, které bylo vydáno v jiném členském státě, může orgán příslušný pro výkon, je-li to nezbytné, požadovat po navrhovateli, aby předložil v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných polích osvědčení, které upřesňuje povinnost, jež má být vykonána.

3. Pro účely výkonu rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 v některém členském státě, které bylo vydáno v jiném členském státě, může orgán příslušný pro výkon požadovat po navrhovateli, aby předložil v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis rozhodnutí, pokud bez takového překladu či přepisu nemůže pokračovat v řízení.

Pododdíl 3

Osvědčení pro privilegovaná rozhodnutí

Článek 47

Vydání osvědčení

1. Soud, který vydal rozhodnutí uvedené v čl. 42 odst. 1, může na návrh strany vydat osvědčení o:

- a) rozhodnutí přiznávajícím právo na styk s dítětem za použití formuláře uvedeného v příloze V;
- b) rozhodnutí ve věci práva péče o dítě vydané podle čl. 29 odst. 6, jímž se ukládá navrácení dítěte, za použití formuláře uvedeného v příloze VI.

2. Osvědčení se vyplní a vydá v jazyce rozhodnutí. Osvědčení lze také vydat v jiném úředním jazyce orgánů Evropské unie vyžádaném některou ze stran. Tímto nevzniká

povinnost soudu, jenž osvědčení vydal, poskytnout překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení.

3. Soud vydá osvědčení pouze tehdy, jsou-li splněny tyto podmínky:

- a) všechny dotčené strany dostaly příležitost být vyslechnuty;
- b) dítěti byla poskytnuta příležitost vyjádřit svůj názor v souladu s článkem 21;
- c) pokud rozhodnutí bylo vydáno v nepřítomnosti:

- i) osoba, které se nedostavila, byla písemně vyrozuměna o zahájení řízení v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který by jí umožnil přípravu na jednání před soudem; nebo
- ii) je zjištěno, že osoba, které se nedostavila, rozhodnutí jednoznačným způsobem přijala.

4. Aniž je dotčen odstavec 3 tohoto článku, osvědčení o rozhodnutí uvedeném v čl. 42 odst. 1 písm. b) se vydá pouze tehdy, pokud soud při vydání svého rozhodnutí přihlédl k důvodům a skutečnostem pro předchozí rozhodnutí vydané v jiném členském státě podle čl. 13 odst. 1 písm. b) nebo čl. 13 odst. 2 Haagské úmluvy z roku 1980.

5. Osvědčení je účinné pouze v mezích vykonatelnosti rozhodnutí.

6. Vydání osvědčení nelze napadnout jinak, než způsoby uvedenými v článku 48.

Článek 48

Oprava a zrušení osvědčení

1. Soud členského státu původu sdělený Komisi podle článku 103 na návrh opraví a i bez návrhu může z vlastního podnětu opravit osvědčení, pokud z důvodu věcné chyby nebo opomenutí existuje rozpor mezi rozhodnutím a osvědčením.

2. Soud uvedený v odstavci 1 tohoto článku na návrh nebo z vlastního podnětu osvědčení zruší, pokud bylo uděleno chybně, s přihlédnutím k požadavkům stanoveným v článku 47. Článek 49 se použije obdobně.

3. Postup pro opravu nebo zrušení osvědčení, včetně případných opravných prostředků, se řídí právem členského státu původu.

Článek 49

Osvědčení o neexistenci nebo omezení vykonatelnosti

1. Pokud vykonatelnost rozhodnutí osvědčeného v souladu s článkem 47 zanikne, nebo je odložena či omezena, vydá se kdykoli na návrh určený soudem členského státu původu sdělenému Komisi podle článku 103 osvědčení uvádějící v příslušném rozsahu neexistenci nebo omezení vykonatelnosti za použití standardního formuláře uvedeného v příloze VII.

2. Osvědčení se vyplní a vydá v jazyce rozhodnutí. Osvědčení lze také vydat v jiném úředním jazyce orgánů Evropské unie vyžádaném některou ze stran. Tímto nevzniká

povinnost soudu, jenž osvědčení vydal, poskytnout překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení.

Pododdíl 4

Zamítnutí uznání a výkonu

Článek 50

Neslučitelná rozhodnutí

Uznání rozhodnutí uvedeného v čl. 42 odst. 1 a jeho výkon budou zamítnuty, pokud je rozhodnutí neslučitelné, a v rozsahu, v němž je neslučitelné, s pozdějším rozhodnutím týkajícím se rodičovské odpovědnosti ohledně téhož dítěte a které bylo vydáno:

- a) v členském státě, v němž se o uznání dovolává; nebo
- b) v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, ve které má dítě obvyklý pobyt, za předpokladu, že toto pozdější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro jeho uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá.

ODDÍL 3

Společná ustanovení o výkonu

Pododdíl 1

Výkon

Článek 51

Vykonávací řízení

1. S výhradou tohoto oddílu se řízení o výkonu rozhodnutí vydaných v jiném členském státě řídí právem členského státu výkonu. Aniž jsou dotčeny články 41, 50, 56 a 57, rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je vykonatelné v členském státě původu, se ve členském státě výkonu vykoná za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v tomto členském státě.
2. Strana žádající o výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, nemusí mít adresu pro doručování v členském státě výkonu. Uvedená strana nemusí mít v členském státě výkonu ani pověřeného zástupce, ledaže existuje povinnost mít takového zástupce podle práva členského státu výkonu bez ohledu na státní příslušnost stran.

Článek 52

Orgány příslušné pro výkon

Návrh na výkon rozhodnutí se podává u orgánu příslušného k výkonu podle práva členského státu výkonu, který tento členský stát sdělil Komisi podle článku 103.

Článek 53

Částečný výkon

1. Strana žádající o výkon rozhodnutí může navrhnout částečný výkon rozhodnutí.
2. Pokud se rozhodnutí týká více věcí a výkon byl u jedné či více z těchto věcí zamítnut, musí být však možný výkon těch částí rozhodnutí, které nejsou dotčeny zamítnutím.
3. Odstavce 1 a 2 tohoto článku se nepoužijí na výkon rozhodnutí, kterým se nařizuje navrácení dítěte bez toho, aby se zároveň vykonala jakákoli předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích, jež byla nařízena za účelem ochrany dítěte před nebezpečím uvedeným v čl. 13 odst. 1 písm. b) Haagské úmluvy z roku 1980.

Článek 54

Pravidla pro výkon práva na styk s dítětem

1. Orgány příslušné pro výkon nebo soudy členského státu výkonu mohou stanovit pravidla pro organizaci výkonu práva na styk s dítětem, pokud taková pravidla nebyla vůbec nebo dostatečně uvedena v rozhodnutí vydaném soudy členského státu příslušnými k rozhodnutí ve věci samé a za předpokladu, že základní prvky tohoto rozhodnutí jsou nedotčeny.
2. Pravidla stanovená podle odstavce 1 pozbývají účinnosti v návaznosti na pozdější rozhodnutí soudů členského státu příslušných k rozhodnutí ve věci samé.

Článek 55

Doručení osvědčení a rozhodnutí

1. Je-li navrhován výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, doručí se osobě, vůči níž je výkon navrhován, příslušné osvědčení podle článků 36 nebo 47 před přijetím prvního opatření v rámci výkonu. K osvědčení se připojí i rozhodnutí, pokud již nebylo dané osobě doručeno, a případně upřesnění pravidel uvedených v čl. 54 odst. 1.
2. Pokud je třeba zajistit doručení v jiném členském státě, než je členský stát původu, může osoba, vůči níž je výkon navrhován, požádat o překlad nebo přepis:
 - a) rozhodnutí, za účelem napadnutí výkonu;
 - b) v příslušných případech přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení vydaného podle článku 47,

pokud není sepsáno v jazyce, kterému rozumí, nebo v úředním jazyce členského státu, v němž má obvyklý pobyt, nebo, pokud v uvedeném členském státě existuje několik úředních jazyků, v úředním jazyce nebo jednom z úředních jazyků místa, kde má obvyklý pobyt, nebo doplněno o překlad či přepis do některého z uvedených jazyků.

3. Je-li vyžadován překlad nebo přepis rozhodnutí podle odstavce 2, nemohou být až do poskytnutí překladu či přepisu osobě, vůči níž je výkon navrhován, přijata kromě zajišťovacích opatření žádná jiná opatření v rámci výkonu.

4. Odstavce 2 a 3 se nepoužijí v rozsahu, v němž bylo rozhodnutí a případně osvědčení uvedené v odstavci 1 již osobě, vůči níž je výkon navrhován, doručeno v souladu s požadavky na překlad nebo přepis uvedenými v odstavci 2.

Pododdíl 2

Prerušování výkonu řízení a zamítnutí výkonu

Článek 56

Prerušování a zamítnutí

1. Orgán příslušný pro výkon nebo soud ve členském státě výkonu z vlastního podnětu nebo na návrh osoby, vůči níž je výkon navrhován, nebo, je-li to možné podle vnitrostátního práva, na návrh dotčeného dítěte, přerušuje výkon řízení, pokud je vykonatelnost rozhodnutí v členském státě původu odložena.

2. Orgán příslušný pro výkon nebo soud ve členském státě výkonu může na návrh osoby, vůči níž je výkon navrhován, nebo, je-li to možné podle vnitrostátního práva, na návrh dotčeného dítěte, výkon řízení zčásti nebo zcela přerušit z některého z těchto důvodů:

- a) v členském státě původu byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek;
- b) dosud neuplynula lhůta pro podání řádného opravného prostředku uvedeného v písmenu a);
- c) byl podán návrh na zamítnutí výkonu založený na článku 41, 50 nebo 57;
- d) osoba, vůči níž je výkon navrhován, navrhla v souladu s článkem 48 zrušení osvědčení vydaného podle článku 47.

3. Pokud orgán příslušný pro výkon nebo soud přerušuje výkon řízení z důvodu uvedeného v odst. 2 písm. b), může stanovit lhůtu, během níž je možné podat jakýkoli opravný prostředek.

4. Ve výjimečných případech může orgán příslušný pro výkon nebo soud, na návrh osoby, vůči níž je výkon navrhován, nebo, je-li to možné podle vnitrostátního práva, na návrh dotčeného dítěte či kterékoli zainteresované strany jednající v nejlepším zájmu dítěte, přerušit výkon řízení, pokud by výkon vystavil dítě vážnému nebezpečí fyzické nebo duševní újmy z důvodu dočasných překážek, které vyvstaly po vydání rozhodnutí, nebo z důvodu jakékoli jiné významné změny okolností.

Ve výkonu se pokračuje ihned, jakmile vážné nebezpečí fyzické nebo duševní újmy přestane existovat.

5. V případech uvedených v odstavci 4 přijme orgán příslušný pro výkon nebo soud před zamítnutím výkonu podle odstavce 6 všechny náležité kroky pro usnadnění výkonu v souladu s vnitrostátním právem a vnitrostátními postupy a s nejlepším zájmem dítěte.

6. Pokud je vážné nebezpečí uvedené v odstavci 4 trvalé povahy, může orgán příslušný pro výkon nebo soud výkon rozhodnutí na návrh zamítnout.

Článek 57

Důvody pro přerušeni nebo zamítnuti výkonu podle vnitrostátního práva

Důvody pro přerušeni nebo zamítnuti výkonu podle práva členského státu výkonu se použijí, pouze pokud jsou slučitelné s články 56, 41 a 50.

Článek 58

Příslušnost orgánů nebo soudů k zamítnuti výkonu

1. Návrh na zamítnuti výkonu se na základě článku 39 podává u soudu sděleného každým členským státem Komisi podle článku 103. Návrh na zamítnuti výkonu z důvodů uvedených v tomto nařízení nebo podle tohoto nařízení přípustných se podává u orgánu nebo soudu sděleného každým členským státem Komisi podle článku 103.
2. Místní příslušnost orgánu nebo soudu sděleného každým členským státem Komisi podle článku 103 se určuje podle práva členského státu, ve kterém je řízení v souladu s odstavcem 1 tohoto článku zahájeno.

Článek 59

Návrh na zamítnuti výkonu

1. Postup pro podání návrhu na zamítnuti výkonu se v rozsahu, v němž není upraven tímto nařízením, řídí právem členského státu výkonu.
2. Navrhovatel poskytne orgánu příslušnému pro výkon nebo soudu jedno vyhotovení rozhodnutí a, je-li to potřebné a možné, příslušné osvědčení vydané podle článku 36 nebo 47.
3. Orgán příslušný pro výkon nebo soud může, je-li to nezbytné, požadovat po navrhovateli, aby předložil v souladu s článkem 91 překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích příslušného osvědčení vydaného podle článku 36 nebo 47, které upřesňuje povinnost, jež má být vykonána.
4. Pokud orgán příslušný pro výkon nebo soud nemůže bez překladu či přepisu rozhodnutí pokračovat v řízení, může požadovat po navrhovateli, aby v souladu s článkem 91 takový překlad nebo přepis rozhodnutí předložil.
5. Orgán příslušný pro výkon nebo soud může upustit od požadavku na předložení dokumentů uvedených v odstavci 2 pokud:
 - a) je má již k dispozici, nebo
 - b) má za to, že je nevhodné požadovat po navrhovateli jejich předložení.

V případě uvedeném v písmeni b) prvního pododstavce může orgán příslušný pro výkon nebo soud požadovat předloženi dokumentů po druhé straně.

6. Strana, která navrhuje zamítnuti výkonu rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, nemusí mít adresu pro doručování v členském státě výkonu. Uvedená strana nemusí mít v členském státě výkonu ani pověřeného zástupce, ledaže existuje povinnost mít takového zástupce podle práva členského státu výkonu bez ohledu na státní příslušnost stran.

Článek 60

Rychlý postup v řízení

Orgán příslušný pro výkon nebo soud jedná bez zbytečného odkladu v rámci řízení týkajícího se návrhu na zamítnutí výkonu.

Článek 61

Opravné prostředky

1. Proti rozhodnutí o návrhu na zamítnutí výkonu může kterákoli strana podat opravný prostředek.
2. Opravný prostředek se podává u orgánu nebo soudu, sděleného členským státem výkonu Komisi podle článku 81 jakožto orgán nebo soud, u kterého se má takový opravný prostředek podávat.

Článek 62

Další opravné prostředky

Rozhodnutí o opravném prostředku může být napadeno dalším opravným prostředkem pouze tehdy, pokud soudy, u nichž má být další opravný prostředek podán, byly dotčeným členským státem oznámeny Komisi podle článku 103.

Článek 63

Přerušování řízení

1. Orgán příslušný pro výkon nebo soud, u něhož byl podán návrh na zamítnutí výkonu nebo u něhož byl podle článku 61 nebo 62 podán opravný prostředek, může řízení přerušit na základě jednoho z těchto důvodů:
 - a) v členském státě původu byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek;
 - b) dosud neuplynula lhůta pro podání řádného opravného prostředku uvedeného v písmenu a);
nebo
 - c) osoba, vůči níž je výkon navrhován, navrhla v souladu s článkem 48 zrušení osvědčení vydaného podle článku 47.
2. Pokud orgán příslušný pro výkon nebo soud přeruší řízení z důvodu uvedeného v odst. 1 písm. b), může stanovit lhůtu, během níž je možné opravný prostředek podat.

ODDÍL 4

Veřejné listiny a dohody

Článek 64

Oblast působnosti

Tento oddíl se ve věcech rozvodu, rozluky nebo rodičovské odpovědnosti použije na veřejné listiny, které byly formálně vyhotoveny nebo registrovány, a na dohody, které byly registrovány, v členském státě, který uznal vlastní příslušnost podle kapitoly II.

Článek 65

Uznávání a výkon veřejných listin a dohod

1. Veřejné listiny a dohody týkající se rozluky a rozvodu, které mají závazné právní účinky v členském státě původu, jsou uznávány v jiných členských státech, aniž by byl vyžadován zvláštní postup. Není-li v tomto oddílu stanoveno jinak, použije se odpovídajícím způsobem oddíl 1 této kapitoly.

2. Veřejné listiny a dohody ve věcech rodičovské odpovědnosti, které mají závazné právní účinky a jsou vykonatelné v členském státě původu, jsou uznávány a vykonávány v jiných členských státech, aniž se požaduje prohlášení vykonatelnosti. Není-li v tomto oddílu stanoveno jinak, použijí se odpovídajícím způsobem oddíly 1 a 3 této kapitoly.

Článek 66

Osvědčení

1. Soud nebo příslušný orgán členského státu původu sdělený Komisi podle článku 103 vydá na žádost strany osvědčení týkající se veřejné listiny nebo dohody:

- a) ve věcech manželských za použití formuláře uvedeného v příloze VIII;
- b) ve věcech rodičovské odpovědnosti za použití formuláře uvedeného v příloze IX.

Osvědčení uvedené v písmenu b) obsahuje shrnutí vykonatelné povinnosti uvedené ve veřejné listině nebo dohodě

2. Osvědčení se vydá pouze tehdy, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) členský stát, který pověřil veřejný nebo jiný orgán formálním vyhotovením nebo registrací veřejné listiny nebo registrací dohody, je příslušný podle kapitoly II; a
- b) veřejná listina nebo dohoda má v daném členském státě závazné právní účinky.

3. Bez ohledu na odstavec 2 se ve věcech rodičovské odpovědnosti osvědčení nevydává, pokud existují náznaky, že obsah veřejné listiny nebo dohody je v rozporu s nejlepším zájmem dítěte.

4. Osvědčení se vyhotoví v jazyce veřejné listiny nebo dohody. Lze je také vydat v jiném úředním jazyce orgánů Evropské unie vyžádaném některou ze stran. Tímto nevzniká povinnost soudu nebo příslušnému orgánu, jenž osvědčení vydal, poskytnout překlad nebo přepis přeložitelného obsahu uvedeného v prázdných textových polích osvědčení.

5. Pokud není osvědčení předloženo, není veřejná listina nebo dohoda v jiném členském státě uznána ani vykonána.

Článek 67

Oprava a zrušení osvědčení

1. Soud nebo příslušný orgán členského státu původu sdělený Komisi podle článku 103 na návrh opraví a i bez návrhu může z vlastního podnětu opravit osvědčení, pokud z důvodu věcné chyby nebo opomenutí existuje rozpor mezi veřejnou listinou nebo dohodou a osvědčením.
2. Soud nebo příslušný orgán uvedený v odstavci 1 tohoto článku na návrh nebo z vlastního podnětu osvědčení zruší, pokud bylo uděleno chybně, s přihlédnutím k požadavkům stanoveným v článku 66.
3. Postup pro opravu nebo zrušení osvědčení, včetně případných opravných prostředků, se řídí právem členského státu původu.

Článek 68

Důvody pro zamítnutí uznání nebo výkonu

1. Uznání veřejné listiny nebo dohody ve věcech rozluky nebo rozvodu se zamítne pokud:
 - a) je takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá;
 - b) je neslučitelné s rozhodnutím, veřejnou listinou nebo dohodou mezi stejnými stranami v členském státě, v němž se o uznání žádá; nebo
 - c) je neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, veřejnou listinou nebo dohodou mezi stejnými stranami v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, za předpokladu, že toto dřívější rozhodnutí, veřejná listina nebo dohoda splňuje podmínky nezbytné k uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá.
2. Uznání veřejné listiny nebo dohody ve věcech rodičovské odpovědnosti nebo jejich výkon se zamítne:
 - a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, přičemž se zohlední nejlepší zájem dítěte;
 - b) na návrh jakékoli osoby, která tvrdí, že veřejná listina nebo dohoda zasahuje do její rodičovské odpovědnosti, pokud byla veřejná listina vyhotovena nebo registrována nebo dohoda uzavřena a registrována bez účasti této osoby;
 - c) pokud je neslučitelné, a v rozsahu, v němž je neslučitelné, s pozdějším rozhodnutím, veřejnou listinou nebo dohodou ve věcech rodičovské odpovědnosti vydanými v členském státě, v němž se dovolává uznání nebo navrhuje výkon;
 - d) pokud je neslučitelné, a v rozsahu, v němž je neslučitelné, s pozdějším rozhodnutím, veřejnou listinou nebo dohodou ve věcech rodičovské odpovědnosti vydanými v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, ve které má dítě obvyklý pobyt, za předpokladu, že toto pozdější rozhodnutí, veřejná listina nebo dohoda splňuje podmínky nezbytné pro uznání v členském státě, v němž se dovolává uznání nebo navrhuje výkon.
3. Uznání veřejné listiny nebo dohody ve věcech rodičovské odpovědnosti nebo jejich výkon lze zamítnout, pokud byla veřejná listina formálně vyhotovena nebo registrována nebo dohoda zaregistrována, aniž by dítěti, které je schopno vytvářet si vlastní názor, byla poskytnuta příležitost svůj názor vyjádřit.

ODDÍL 5

Ostatní ustanovení

Článek 69

Zákaz přezkoumání příslušnosti soudu původu

Příslušnost soudu členského státu původu nesmí být přezkoumávána. Hledisko veřejného pořádku uvedené v čl. 38 písm. a) a čl. 39 písm. a) nelze uplatnit v případě pravidel pro určení příslušnosti stanovených v člancích 3 až 14

Článek 70

Rozdíly v použitelném právu

Uznání rozhodnutí ve věcech manželských nesmí být zamítnuto z toho důvodu, že právo členského státu, v němž se o uznání žádá, nepřipouští rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné na základě týchž skutečností.

Článek 71

Zákaz přezkoumání ve věci samé

Rozhodnutí vydané v jiném členském státě nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

Článek 72

Opravný prostředek v některých členských státech

Pokud bylo rozhodnutí vydáno v Irsku, na Kypru nebo ve Spojeném království, je každý opravný prostředek, který je přípustný v členském státě původu, řádným opravným prostředkem ve smyslu této kapitoly.

Článek 73

Náklady

Tato kapitola se rovněž použije na stanovení výše nákladů řízení podle tohoto nařízení a na výkon rozhodnutí o těchto nákladech.

Článek 74

Právní pomoc

1. Navrhovatel, jemuž se v členském státě původu dostává výhod úplné nebo částečné právní pomoci nebo který je osvobozen od náhrady nákladů řízení nebo od poplatků, má v rámci postupů podle čl. 30 odst. 3 a článků 40 a 59 nárok na nejvýhodnější právní pomoc nebo

nejz rozsáhlejší osvobození od náhrady nákladů řízení nebo od poplatků podle práva členského státu výkonu.

2. Navrhovatel, jenž v členském státě původu využil bezplatné řízení před správním orgánem sděleným Komisi podle článku 103, má v jakémkoli řízení uvedeném v čl. 30 odst. 3, člancích 40 a 59 nárok na právní pomoc podle odstavce 1 tohoto článku. Za tímto účelem předloží doklad vydaný příslušným orgánem členského státu původu dosvědčující, že splňuje ekonomické podmínky pro přiznání úplné nebo částečné právní pomoci nebo osvobození od náhrady nákladů řízení nebo od poplatků.

Článek 75

Záruka nebo jistota

Po straně, která v jednom členském státě navrhuje výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, nesmí být na základě skutečnosti, že je cizím státním příslušníkem nebo že nemá obvyklý pobyt v členském státě výkonu, požadována žádná záruka ani jistota, jakkoli označená.

KAPITOLA V

SPOLUPRÁCE VE VĚCECH RODIČOVSKÉ ODPOVĚDNOSTI

Článek 76

Určení ústředních orgánů

Každý členský stát určí jeden nebo více ústředních orgánů, které budou nápomocny při uplatňování tohoto nařízení ve věcech rodičovské odpovědnosti, a stanoví místní nebo věcnou příslušnost každého orgánu. V případě, že členský stát určil více než jeden ústřední orgán, zasílají se sdělení obvykle přímo danému příslušnému ústřednímu orgánu. Pokud se sdělení zašle nepřísušnému ústřednímu orgánu, postoupí je tento orgán příslušnému ústřednímu orgánu a informuje o tom odesílatele.

Článek 77

Obecné úkoly ústředních orgánů

1. Ústřední orgány sdělují informace o vnitrostátních právních předpisech, řízeních a službách, jež jsou k dispozici ve věcech rodičovské odpovědnosti, a přijímají opatření, jež považují za vhodná pro zlepšení uplatňování tohoto nařízení.
2. Ústřední orgány navzájem spolupracují a podporují spolupráci mezi příslušnými orgány ve svých členských státech v zájmu dosažení cílů tohoto nařízení.
3. Pro účely odstavce 1 a 2 lze využít Evropskou soudní síť pro občanské a obchodní věci.

Článek 78

Žádosti prostřednictvím ústředních orgánů

1. Ústřední orgány na žádost ústředního orgánu jiného členského státu spolupracují v jednotlivých případech v zájmu dosažení cílů tohoto nařízení.
2. Žádosti podle této kapitoly může podávat soud nebo příslušný orgán. Žádosti podle čl. 79 písm. c) a g) a čl. 80 odst. 1 písm. c) mohou podat také nositelé rodičovské odpovědnosti.
3. S výjimkou naléhavých případů a aniž je dotčen článek 86, se žádosti podle této kapitoly podávají ústřednímu orgánu členského státu dožadujícího soudu nebo příslušného orgánu, nebo obvyklého pobytu navrhovatele.
4. Tento článek nebrání ústředním orgánům ani příslušným orgánům v tom, aby uzavíraly či zachovávaly stávající dohody nebo ujednání s ústředními orgány nebo příslušnými orgány jednoho nebo více jiných členských států, které umožňuje přímou komunikaci v rámci jejich vzájemných vztahů.
5. Tato kapitola nebrání žádnému nositeli rodičovské odpovědnosti, aby podal návrh přímo u soudů jiného členského státu.
6. Články 79 a 80 neukládají ústřednímu orgánu povinnost vykonávat pravomoci, které mohou podle práva dožádaného členského státu vykonávat pouze soudní orgány.

Článek 79

Zvláštní úkoly dožádaných ústředních orgánů

Dožádané ústřední orgány učiní přímo nebo prostřednictvím soudů, příslušných orgánů nebo jiných subjektů veškeré potřebné kroky s cílem:

- a) poskytnout v souladu s vnitrostátním právem a postupy pomoc při zjišťování místa, kde se dítě nachází, pokud se zdá, že by se dítě mohlo nacházet na území dožádaného členského státu, a pokud jsou tyto informace nutné pro podání návrhu nebo žádosti podle tohoto nařízení;
- b) shromažďovat a vyměňovat informace relevantní v řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti podle článku 80;
- c) poskytovat informace a pomoc nositelům rodičovské odpovědnosti, kteří žádají o uznání a výkon rozhodnutí na území dožádaného ústředního orgánu, zejména pokud jde o práva na styk s dítětem a na navrácení dítěte, a v případě potřeby i informací o tom, jak získat právní pomoc;
- d) usnadňovat komunikaci soudů, příslušných orgánů a jiných zapojených subjektů, zejména při uplatňování článku 81;
- e) usnadňovat v případě potřeby komunikaci soudů, zejména při uplatňování článků 12, 13, 15 a 20;
- f) poskytovat informace a pomoc, které soudy a příslušné orgány potřebují pro uplatnění článku 82; a
- g) usnadňovat uzavírání dohod mezi nositeli rodičovské odpovědnosti prostřednictvím mediace či jiných prostředků alternativního řešení sporů a usnadňovat přeshraniční spolupráci za tímto účelem.

Článek 80

Spolupráce při shromažďování a výměně informací relevantních v řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti

1. Ústřední orgán členského státu, ve kterém dítě má či mělo obvyklý pobyt nebo se zdržuje či zdržovalo, na základě odůvodněné žádosti přímo nebo prostřednictvím soudů, příslušných orgánů nebo jiných subjektů:

a) předloží, pokud je k dispozici, nebo vyhotoví a předloží zprávu o:

- i) situaci dítěte;
 - ii) veškerých probíhajících řízeních ve věcech rodičovské odpovědnosti týkajících se dítěte; nebo
 - iii) rozhodnutích vydaných ve věcech rodičovské odpovědnosti týkajících se dítěte;
- b) poskytne jakékoli další informace relevantní v řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti v dožadujícím členském státě, zejména o situaci rodiče, příbuzného, nebo jiné osoby, jež může být způsobilá pečovat o dítě, pokud to vyžaduje situace dítěte; nebo
- c) může požádat soud nebo příslušný orgán svého členského státu, aby zvážil přijetí opatření na ochranu osoby nebo jmění dítěte.

2. V případě, že dítě je vystaveno vážnému nebezpečí a soud nebo příslušný orgán, který zvažuje anebo přijal opatření k ochraně dítěte, se dozvěděl, že došlo ke změně pobytu dítěte nebo že se dítě zdržuje v jiném členském státě, informuje soudy nebo příslušné orgány tohoto jiného členského státu o vzniklém nebezpečí a o přijatých nebo zamýšlených opatřeních. Tyto informace mohou být předány přímo nebo prostřednictvím ústředních orgánů.

3. K žádostem uvedeným v odstavcích 1 a 2 a k jakýmkoli dalším písemnostem se přiloží překlad do úředního jazyka dožádaného členského státu nebo, pokud má tento členský stát více úředních jazyků, do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků místa, kde má být žádost vyřízena, nebo do jakéhokoli jiného jazyka, který dožádaný členský stát výslovně uznává. Členské státy v souladu s článkem 103 sdělí Komisi, které jazyky přijímají.

4. Kromě případů, kdy to znemožňují výjimečné okolnosti, se informace uvedené v odstavci 1 předají dožadujícímu ústřednímu orgánu nejpozději tři měsíce po přijetí žádosti.

Článek 81

Provádění rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti v jiném členském státě

1. Soud jednoho členského státu může požádat soudy nebo příslušné orgány jiného členského státu, aby pomohly při provádění rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti vydaných podle tohoto nařízení, zejména při zajišťování účinného výkonu práva na styk s dítětem.

2. K žádosti uvedené v odstavci 1 a k jakýmkoli doprovodným dokumentům se přiloží překlad do úředního jazyka dožádaného členského státu nebo, pokud má tento členský stát více úředních jazyků, do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků místa, kde má být žádost vyřízena, nebo do jakéhokoli jiného jazyka, který dožádaný členský stát výslovně uznává. Členské státy v souladu s článkem 103 sdělí Komisi, které jazyky přijímají.

Článek 82

Umístění dítěte v jiném členském státě

1. V případě, že soud nebo příslušný orgán zvažuje umístění dítěte v jiném členském státě, musí nejprve získat souhlas příslušného orgánu v tomto jiném členském státě. Za tímto účelem ústřední orgán dožadujícího členského státu předá ústřednímu orgánu dožádaného členského státu, do něhož má být dítě umístěno, žádost o souhlas, která obsahuje zprávu o dítěti spolu s důvody navrhovaného umístění nebo poskytnutí péče, informace o zvažovaném financování a jakékoli další informace, jež považuje za relevantní, jako například o očekávané době trvání umístění.

2. Odstavec 1 se nepoužije, pokud má být dítě umístěno do péče rodiče.

Členské státy mohou rozhodnout, že v případě umístění do péče určitých kategorií blízkých příbuzných kromě rodičů na vlastním území se souhlas podle odstavce 1 nevyžaduje. Tyto kategorie se sdělí Komisi podle článku 103.

3. Ústřední orgán jiného členského státu může soud nebo příslušný orgán, který zvažuje umístění dítěte, informovat o úzkém vztahu dítěte k tomuto členskému státu. Tím nejsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy ani postupy členského státu zvažujícího umístění.

4. K žádosti a jakýmkoli dalším písemnostem uvedeným v odstavci 1 se přiloží překlad do úředního jazyka dožádaného členského státu nebo, pokud má tento členský stát více úředních jazyků, do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků místa, kde má být žádost vyřízena, nebo do jakéhokoli jiného jazyka, který dožádaný členský stát výslovně přijímá. Členské státy v souladu s článkem 103 sdělí Komisi, které jazyky přijímají.

5. Umístění uvedené v odstavci 1 dožadující členský stát nařídí pouze poté, co příslušný orgán dožádaného členského státu s umístěním souhlasil.

6. Kromě případů, kdy to znemožňují výjimečné okolnosti, se rozhodnutí, kterým se uděluje nebo odmítá souhlas, předá dožadujícímu ústřednímu orgánu nejpozději tři měsíce od přijetí žádosti.

7. Postupy pro udělení souhlasu se řídí vnitrostátním právem dožádaného členského státu.

8. Tento článek nebrání ústředním orgánům ani příslušným orgánům v tom, aby uzavíraly či zachovávaly stávající dohody nebo ujednání s ústředními orgány nebo příslušnými orgány jednoho nebo více jiných členských států, jimiž se zjednodušuje postup konzultace pro získání souhlasu v rámci jejich vzájemných vztahů.

Článek 83

Náklady ústředních orgánů

1. Pomoc poskytovaná ústředními orgány podle tohoto nařízení je bezplatná.

2. Každý ústřední orgán nese své vlastní náklady vyplývající z uplatňování tohoto nařízení.

Článek 84

Schůze ústředních orgánů

1. Pro usnadnění uplatňování tohoto nařízení se ústřední orgány pravidelně scházejí.
2. Tyto schůze ústředních orgánů svolává zejména Komise v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci v souladu s rozhodnutím 2001/470/ES.

KAPITOLA VI

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 85

Oblast působnosti

Tato kapitola se použije na vyřizování žádostí a návrhů podle kapitol III až V.

Článek 86

Spolupráce a komunikace mezi soudy

1. Pro účely tohoto nařízení mohou soudy přímo spolupracovat a komunikovat nebo navzájem požadovat informace pod podmínkou, že tato komunikace respektuje procesní práva stran řízení a pravidla pro důvěrnost informací.
2. Spolupráci podle odstavce 1 lze provádět všemi prostředky, které soud považuje za vhodné. Může se zejména týkat:
 - a) komunikace pro účely článků 12 a 13;
 - b) informací podle článku 15;
 - c) informací o probíhajících řízeních pro účely článku 20;
 - d) komunikace pro účely kapitol III až V.

Článek 87

Shromažďování a předávání informací

1. Dožádaný ústřední orgán předá veškeré návrhy, žádosti nebo informace v nich obsažené ve věcech rodičovské odpovědnosti a mezinárodních únosů dětí podle tohoto nařízení podle potřeby soudu nebo příslušnému orgánu ve svém členském státě nebo příslušnému zprostředkovateli v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy.
2. Zprostředkovatel, soud nebo příslušný orgán, jemuž byly informace uvedené v odstavci 1 předány podle tohoto nařízení, je může používat pouze pro účely tohoto nařízení.
3. Zprostředkovatel, soud nebo příslušný orgán, který uchovává nebo je v dožádaném členském státě příslušný shromažďovat informace potřebné pro vyřízení žádosti nebo návrhu podle tohoto nařízení, poskytne tyto informace dožádanému ústřednímu orgánu na jeho žádost, jestliže ten k nim nemá přímý přístup.

4. Dožádaný ústřední orgán předá v případě potřeby informace získané podle tohoto článku dožadujícímu ústřednímu orgánu v souladu s vnitrostátním právem a postupy.

Článek 88

Informování subjektu údajů

Pokud existuje riziko, že by tím mohlo být dotčeno účinné vyřízení žádosti nebo návrhu podle tohoto nařízení, pro něž byly informace předány, lze povinnost informovat subjekt údajů podle čl. 14 odst. 1 až 4 nařízení (EU) 2016/679 odložit až do doby, než budou žádost nebo návrh vyřízeny.

Článek 89

Nezveřejňování informací

1. Ústřední orgán, soud nebo příslušný orgán nezveřejní ani nepotvrdí informace shromážděné nebo předané pro účely kapitol III až VI, jestliže shledá, že by to mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost či svobodu dítěte nebo jiné osoby.
2. Rozhodnutí vydané za tímto účelem v jednom členském státě zohlední ústřední orgány, soudy a příslušné orgány ostatních členských států, zejména v případech domácího násilí.
3. Tento článek nebrání shromažďování a předávání informací ústředními orgány, soudy a příslušnými orgány a mezi nimi, je-li to nezbytné k plnění povinností podle kapitol III až VI.

Článek 90

Legalizace nebo obdobné formální požadavky

V rámci tohoto nařízení se nevyžaduje legalizace ani obdobný formální požadavek.

Článek 91

Jazyky

1. Aniž je dotčen čl. 55 odst. 2 písm. a), pokud je vyžadován překlad nebo přepis podle tohoto nařízení, provádí se tento překlad nebo přepis do úředního jazyka dotčeného členského státu nebo, pokud má tento členský stát více úředních jazyků, do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků soudního řízení v místě, kde se strana dovolává rozhodnutí vydaného v jiném členském státě nebo kde podává návrh, v souladu s právem uvedeného členského státu.
2. Překlady nebo přepisy přeložitelného obsahu uvedeného v prázdném textovém poli osvědčení uvedených v článcích 29, 36, 47, 49 a 66 lze vyhotovit v jakémkoli jiném úředním jazyce nebo jazycích orgánů Evropské unie, ohledně nichž dotčený členský stát v souladu s článkem 103 sdělil, že je může přijmout.
3. Členské státy oznámí Komisi úřední jazyk nebo jazyky orgánů Evropské unie jiné než své vlastní, ve kterých přijímají sdělení ústředním orgánům.

4. Jakýkoli překlad vyžadovaný pro účely kapitol III a IV vyhotoví osoba oprávněná k překladatelské činnosti v jednom z členských států.

KAPITOLA VII

AKTY V PŘENESENÉ PRAVOMOCI

Článek 92

Změny příloh

Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 93 týkající se změny příloh I až IX za účelem aktualizace nebo technické úpravy uvedených příloh.

Článek 93

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v článku 92 je svěřena Komisi na dobu neurčitou počínaje dnem 22. července 2019.
3. Rada může přenesení pravomoci uvedené v článku 92 kdykoliv zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 92 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jí byl tento akt oznámen, nebo pokud Rada před uplynutím této lhůty informuje Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.
7. Evropský parlament je informován o přijetí aktů v přenesené pravomoci Komisí, o námitkách k nim vyslovených a o zrušení přenesení pravomoci Radou.

KAPITOLA VIII

VZTAH K JINÝM NÁSTROJŮM

Článek 94

Vztah k jiným nástrojům

1. Aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku a články 95 až 100, nahrazuje toto nařízení mezi členskými státy smlouvy platné v okamžiku vstupu nařízení (ES) č. 2201/2003 v platnost, které byly uzavřeny mezi dvěma nebo více členskými státy ve věcech upravených tímto nařízením.

2. Finsku a Švédsku byla poskytnuta možnost prohlásit v souladu s čl. 59 odst. 2 nařízení (ES) č. 2201/2003 a s výhradou podmínek stanovených v písmenech b) a c) uvedeného ustanovení, že se na jejich vzájemné vztahy zcela nebo zčásti použije Úmluva ze dne 6. února 1931 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem zahrnující ustanovení mezinárodního práva soukromého o manželství, osvojení a poručnictví, spolu se závěrečným protokolem k této úmluvě, namísto pravidel obsažených v uvedeném nařízení. Jejich příslušná prohlášení byla zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie jako příloha nařízení (ES) č. 2201/2003. Tato prohlášení je možné kdykoli zcela nebo zčásti odvolat.

3. Pravidla pro určení příslušnosti obsažená v jakékoliv úmluvě uzavřené v budoucnu mezi členskými státy podle odstavce 2, která se bude týkat věcí upravených tímto nařízením, musí být v souladu s pravidly pro určení příslušnosti stanovenými tímto nařízením.

4. Mezi občany Evropské unie musí být zachována zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti.

5. Rozhodnutí vydaná podle pravidel o určení příslušnosti odpovídajících pravidlům uvedeným v kapitole II v některém ze severovýchodních států, který učinil prohlášení uvedené v odstavci 2, se v jiných členských státech uznají a vykonají podle pravidel stanovených v kapitole IV oddílu 1.

6. Členské státy zašlou Komisi:

- a) jedno vyhotovení dohod a jednotných právních předpisů, které tyto dohody uvedené v odstavci 3 provádějí;
- b) oznámení o vypovězení nebo změnách těchto dohod a jednotných právních předpisů uvedených v odstavcích 2 a 3.

Tato informace bude zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie.

Článek 95

Vztahy k některým mnohostranným úmluvám

Pokud se týče věcí upravených tímto nařízením, má ve vztazích mezi členskými státy toto nařízení přednost před těmito úmluvami:

- a) Haagská úmluva ze dne 5. října 1961 o pravomoci orgánů a použitelném právu při ochraně nezletilých;
- b) Lucemburská úmluva ze dne 8. září 1967 o uznávání rozhodnutí týkajících se rozluky manželů;
- c) Haagská úmluva ze dne 1. června 1970 o uznání rozvodů a zrušení manželského soužití;
- d) Evropská úmluva ze dne 20. května 1980 o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí.

Článek 96

Vztah k Haagské úmluvě z roku 1980

Pokud dítě bylo protiprávně přemístěno nebo je protiprávně zadržováno v jiném členském státě, než je členský stát, ve kterém mělo dítě obvyklý pobyt bezprostředně před protiprávním přemístěním nebo zadržením, použijí se nadále ustanovení Haagské úmluvy z roku 1980, doplněná ustanoveními kapitoly III a VI tohoto nařízení. Pokud rozhodnutí nařizující navrácení dítěte podle Haagské úmluvy z roku 1980 a vydané v jednom členském státě má být uznáno a vykonáno v jiném členském státě v návaznosti na další protiprávní přemístění nebo zadržení dítěte, použije se kapitola IV.

Článek 97

Vztah k Haagské úmluvě z roku 1996

1. Pokud jde o vztah k Haagské úmluvě z roku 1996, použije se toto nařízení:

- a) s výhradou odstavce 2 tohoto článku v případě, že dotčené dítě má obvyklý pobyt na území členského státu;
- b) ohledně uznávání a výkonu rozhodnutí vydaného soudem členského státu na území jiného členského státu, i pokud má dotčené dítě obvyklý pobyt na území státu, který je smluvní stranou uvedené úmluvy a ve kterém se nepoužije toto nařízení.

2. Aniž je dotčen odstavec 1:

- a) pokud se strany dohodly na příslušnosti soudu smluvního státu Haagské úmluvy z roku 1996, ve kterém se nepoužije toto nařízení, použije se článek 10 uvedené úmluvy;
- b) pokud jde o přenesení příslušnosti mezi soudem členského státu a soudem smluvního státu Haagské úmluvy z roku 1996, ve kterém se nepoužije toto nařízení, použijí se články 8 a 9 uvedené úmluvy;
- c) pokud probíhá řízení týkající se rodičovské odpovědnosti u soudu smluvního státu Haagské úmluvy z roku 1996, ve kterém se nepoužije toto nařízení, v době, kdy byl u soudu členského státu podán návrh na zahájení řízení týkajícího se téhož dítěte a v téže věci, použije se článek 13 uvedené úmluvy.

Článek 98

Rozsah účinnosti

1. Dohody a úmluvy uvedené v člácích 94 až 97 jsou i nadále účinné ve vztahu k věcem neupraveným tímto nařízením.
2. Úmluvy uvedené v člácích 95 až 97 tohoto nařízení, zejména Haagské úmluvy z roku 1980 a z roku 1996, jsou i nadále účinné mezi členskými státy, které jsou jejich smluvními stranami, v souladu s články 95 až 97.

Článek 99

Smlouvy se Svatým stolcem

1. Toto nařízení platí, aniž je dotčena mezinárodní smlouva (konkordát) mezi Svatým stolcem a Portugalskem podepsaná ve Vatikánu dne 18. května 2004.
2. Každé rozhodnutí týkající se neplatnosti manželství přijaté na základě smlouvy uvedené v odstavci 1 se v členských státech uzná za podmínek stanovených v kapitole IV oddílu 1 pododdílu 1.
3. Odstavce 1 a 2 se rovněž vztahují na tyto mezinárodní smlouvy se Svatým stolcem:
 - a) „Lateránská smlouva“ ze dne 11. února 1929 mezi Itálií a Svatým stolcem, ve znění dohody a jejího dodatkového protokolu podepsaných v Římě dne 18. února 1984;
 - b) Dohoda mezi Svatým stolcem a Španělskem o právních záležitostech ze dne 3. ledna 1979;
 - c) Dohoda mezi Svatým stolcem a Maltou o uznání občanských účinků církevních sňatků a rozhodnutí církevních úřadů a soudů týkajících se těchto sňatků ze dne 3. února 1993, s třetím dodatečným protokolem ze dne 27. ledna 2014.
4. Uznávání rozhodnutí uvedených v odstavci 2 může ve Španělsku, v Itálii nebo na Maltě podléhat stejným pravidlům a kontrolám, které se používají na rozhodnutí církevních soudů vydaná v souladu s mezinárodními smlouvami uzavřenými se Svatým stolcem uvedenými v odstavci 3.
5. Členské státy zašlou Komisi
 - a) kopie smluv uvedených v odstavcích 1 a 3;
 - b) oznámení o vypovězení nebo změnách těchto smluv.

KAPITOLA IX

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 100

Přechodná ustanovení

1. Toto nařízení se použije pouze na soudní řízení zahájená, na veřejné listiny formálně vyhotovené nebo registrované a na dohody registrované dne nebo po dni 1. srpna 2022.
2. Nařízení (ES) č. 2201/2003 se použije i nadále na rozhodnutí vydaná v zahájených soudních řízeních, veřejné listiny formálně vyhotovené nebo registrované a na dohody vykonatelné v členském státě, v němž byly uzavřeny přede dnem 1. srpna 2022, a spadající do oblasti působnosti uvedeného nařízení.

Článek 101

Sledování a hodnocení

1. Do 2. srpna 2032 předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o následném hodnocení tohoto nařízení podloženém informacemi poskytnutými členskými státy. V případě potřeby se ke zprávě přiloží legislativní návrh.

2. Ode dne 2. srpna 2025 členské státy poskytnou na vyžádání Komisi informace, pokud jsou k dispozici, relevantní pro vyhodnocení fungování a uplatňování tohoto nařízení ohledně:

- a) počtu rozhodnutí ve věcech manželských nebo ve věcech rodičovské odpovědnosti, u nichž byla příslušnost založena na důvodech stanovených v tomto nařízení;
- b) pokud jde o návrhy na výkon rozhodnutí, jak je uvedeno v čl. 28 odst. 1, počtu věcí, v nichž k výkonu nedošlo do šesti týdnů od chvíle, kdy bylo zahájeno vykonávací řízení;
- c) počtu návrhů na zamítnutí uznání rozhodnutí podle článku 40 a počtu věcí, v nichž bylo uznání zamítnuto;
- d) počtu návrhů na zamítnutí výkonu rozhodnutí podle článku 58 a počtu věcí, v nichž byl výkon zamítnut;
- e) počtu opravných prostředků podaných podle článku 61 nebo článku 62.

Článek 102

Členské státy se dvěma nebo více právními systémy

S ohledem na členský stát, ve kterém platí v různých územních celcích dva nebo více právních systémů nebo souborů pravidel upravujících věci, na něž se vztahuje toto nařízení,

- a) se odkaz na obvyklý pobyt v tomto členském státě vztahuje k obvyklému pobytu v územním celku;
- b) se odkaz na státní příslušnost vztahuje k územnímu celku určenému právem tohoto členského státu;
- c) se odkaz na orgán členského státu vztahuje k orgánu dotčeného územního celku tohoto členského státu;
- d) se odkaz na právo dožádaného státu vztahuje k právu územního celku, ve kterém se žádá přiznání příslušnosti, uznání nebo výkon.

Článek 103

Informace, které se sdělují Komisi

1. Členské státy sdělí Komisi tyto informace:

- a) orgány uvedené v čl. 2 odst. 2 bodu 2 písm. b) a bodu 3 a v čl. 74 odst. 2;
- b) soudy a orgány příslušné k vydávání osvědčení uvedené v čl. 36 odst. 1 a článku 66 a soudy příslušné k opravě osvědčení uvedené v čl. 37 odst. 1, čl. 48 odst. 1, článku 49 a čl. 66 odst. 3 ve spojení s čl. 37 odst. 1;
- c) soudy uvedené v čl. 30 odst. 3, článku 52, čl. 40 odst. 1, čl. 58 odst. 1, čl. 61 odst. 2 a článku 62, jakož i orgány a soudy uvedené v čl. 61 odst. 2;
- d) orgány příslušné pro výkon uvedené v čl. 52;
- e) opravná řízení uvedená v článcích 61 a 62;
- f) názvy, adresy a komunikační prostředky ústředních orgánů určených na základě článku 76;
- g) případně kategorie blízkých příbuzných uvedených v čl. 82 odst. 2;
- h) jazyky přípustné pro sdělení ústředním orgánům na základě čl. 91 odst. 3;
- i) jazyky přípustné pro překlady podle čl. 80 odst. 3, čl. 81 odst. 2, čl. 82 odst. 2 a čl. 91 odst. 2.

2. Členské státy sdělí Komisi informace uvedené v odstavci 1 do 23. dubna 2021.

3. Členské státy informují Komisi o každé změně informací uvedených v odstavci 1.
4. Komise informace uvedené v odstavci 1 zveřejní vhodnými prostředky, mimo jiné prostřednictvím portálu evropské e-justice.

Článek 104

Zrušení

1. S výhradou čl. 100 odst. 2 tohoto nařízení se nařízení (ES) č. 2201/2003 zrušuje ode dne 1. srpna 2022.
2. Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze X.

Článek 105

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.
2. Použije se ode dne 1. srpna 2022, s výjimkou článků 92, 93 a 103, které se použijí ode dne 22. července 2019.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Lucemburku dne 25. června 2019.

Za Radu

předseda

A. ANTON